

POLITIŠKOS ŽINIOS.

MASKOLIJA.

28 d. spalio Peterburge likosi persiuntus direktorius vidaus daly-
kų ministerijos, po kurio užveždama
buvo visi Maskolijos politiškieji
kalėjimai, jenerolas Maximovskij.
Persiuntus jį į jauna moteris. Minė-
ta moteris, drauge su kitais, atė-
jo audijencijos laike į Maximov-
skio biurą ir prieškambarį laukė
savo kalinės. Kaip tik ją įleido
į jenerolo kabinetą, jį išsitraukė
revolverį ir iš jo paleido septynis
šūvius, iš kurių šeši pateikė. Sun-
kiai pašautą jenerolą tuojuos nu-
vėžė į ligonbutį, kur jis neužligo
ir pasimirė.

Sovėja likosi suareštuota. Ji
prisipažino, jog yra sanarė social-
revoliucionierių partijos ir kad
ji likusi išrinkta atkeršyti Maxi-
movskui už jo padavimą, kad
politiškieji kaliniai būtų teipiau
laikomi kalėjimuose kaip ir papra-
sti kriminalistai.

Užmuštas jenerolas buvo vie-
nas iš žiauriausių caro tarnų;
svarbesnių politiškių kalėjimų
užveždėtojai jis skyrė teigti kuo
žiauriausius savo pagalbininkus.
Keli iš tokių jo išrinktųjų kalėjimų
užveždėtojai liko užmušti, kaip
antai: perdetinis Akutis, Siberijoj,
kalėjimo Borodulin, teigti pulki-
ninkas Ivanov, perdetinis politi-
škojo kalėjimo Viborge, Finlandi-
joj.

Policijai jau, bent kaip ji sako,
pasisekė sukti, kas yra užmušė
jenerolą Maximovskio. Ji esanti
mergina Rogozinnikovą dukte pro-
fesorius muzikos konservatorijos
Perme. Atgabenta į policijos sta-
ciją, ji stengėsi palitusi savo
suristas rankas ir pasiekti korsetą.
Tas policijai pasirodė nužvelgtin.
Ji padarė kratą jos drabužiuose ir
išstikro už korseto rado 13 svarų
labai pavojingos eksplozijos med-
gedos. Matyt ji norėjo pagim-
dyti eksploziją, o ji būtų netik
mergina sudraskiusi, bet būtų ir
policijos biurus galėjusi išnešti ir
padanges su visais čia buvusiais
šnipais ir policistais.

27 d. spalio Viborgė bandyta
užmušti pagalbininką užveždėtojo
politiškojo kalėjimo, Bekovą. Ji
Bekovą paleido kelis šūvius iš re-
volverių, bet kulkos atsimušė į jo
portfelį, jo ne pramušė.

Kijeve likosi suareštuota buvi-
sios dumas atstovas Chvost, kurio
policija įsiekė nuo išvaikymo
antrosios dumos. Policija apkali-
tina jį, buk jis buvo vadovu gin-
kluotų plėšikų burio ir kurstė
žmonis sukilti prieš valdžią ir ją
išversti.

Rinkimai dūmą jau pasibaigė,
nors pilnų žinių apie visus išrink-
tus dumas atstovus dar nėra, bet
jau ir iš to, kiek jų išrinkta, gali-
ma maž daug spręsti, kokia bus
ta trečioji duma. Žinios yra jau
apie 327 dumas atstovus. Tame
skaitliujė yra, kaip paduoda ofici-
jalios, ne labai ištikimos žinios:
150 konservatyvai, 98 spalininkai,
41 demokratas ir 29 radikalai, tai-
gi kandidatai kairiųjų partijų. Tai-
gi, jeigu oficialios žinios teisin-
gos, tai išpultų 257 rando šalinin-
kai, o tik 70 jam priešingųjų.
Truksta dar žinių apie 100 kandi-
datų, bet jeigu tarp jų būtų ir di-
desnė pusė kairiųjų, tai visgi per-
svara bus rando šalininkų pusėj.

Taigi duma bus rando įnagių,
jam pralanki. Keno tai kaltė, jeigu
jau išpultų? Žinoma, pačių
Maskolijos žmonių. Teisybė, nau-
jos rinkimų taisyklės suvaržė labai
valstiečių ir darbininkų, teigti
visus ne maskolius, bet visgi, jeigu
valstiečiai būtų karsčiau ir su-
maniau rengę rinkimus, jie su dar-
bininkais galėjo išrinkti jeigu
ne tiek savo kandidatų,
kad jie būtų konservatyvus galėję
atsverti, tai bent tiek, kad su jais
butų turėję ruktutes ir valdžia
ir konservatyvai. Terp išrinktųjų
dumas atstovų, kaip užtikrina ofi-
cialiųjų žinių garsintojai, labai
mažai yra valstiečių, darbininkų
ir ypaty be augštesnių mokslų.
Terp iki šiol išrinkti yra: po se-
ptinis: kunigaikščiai, grafi ir baro-
nai. Daugiausiai yra dvarponių
ir kunigų, netruksta ir urėdinkų.
Visi reakcionieriai, būvę antrojo
dumoj, ir trečiojo liko išrinkti.

Taigi šiūm kartu Stolypin gali
džiaugtiesi ir laukti drąsiai trečio-
sios dumos susirinkimo. Ji jam
tiek nemaloniū ne pasakys, kiek
pasakė abidvi pirmutinės. Žinių
apie išrinktus Lietuvos dumas at-
stovus dar nėra, bet visgi galima
manyti, kad ir iš čia bus labai ma-
žai žmonių reikalų apginėjų, apie
tai galima jau spręsti ir iš išrinktųjų
rinkėjų. Antai Kaune į rinkėjus
ne išrinko nė buvusios dumas at-
stovo lietuvio Leono, jo vietoj, dvi-
gubų balsų daugumū, išrinko lenką.
Paviečiuose išrinkta daug kunigų,
o jie juk nėra su žmonėmis, bet
tarnauja dabar, paluosavus šiek
tiek tikėjimiskų pančius, valdžiai
ir sulenkėjusiems, priešams žmo-
nių dvarponiams. Taigi maža vil-
tis, kad lietuviai ir paviečiuose ga-
lėtų išrinkti gerus savo reikalų ap-
ginėjus. Gal dar Suvalkų guber-
nijoje išrinkti buvusios dumas at-
stovą, Bulotą, bet Kauno gubernijoje,
turbut, pirmieji dūmū patekęs la-
bai mažai, o Vilniaus gubernijoje
dar mažiau. Žmonės mat neužiti-
ki jau dūmai, todėl su nenoru da-
lyvavo rinkimuose. Juk Kauno ir
Suvalkų gubernijoje buvo valstiečiai,
kurie visi įgaliotinių nerinko.
Išto ir pasinaudojo atžagareiviai,
kurie dūmū padės valdžiai kalti
naujus pančius pančiojiniui žmo-
nių, pančius tuos pajus gal ir tie,
kurie savo balsais padėjo dūmū
patekti atžagareiviams.

Taigi ant galo caras ir jo tarnai
sulaukė tokios dūmos, kokios gei-
dė. Ji valdžiai užganėdys, bet var-
giai užganėdys žmonis, pajus jos
darbus greitai net tie, kurie rinki-
nus laikė menkniekiu.

Jeigu valdžia siuto turėdama sau
neprilankias dūmas, bet visgi dar
bijojų, kad neprilanki dūma ne iš-
vilkty aiškint per daug negraizius
jos darbus, tai turėdama nuolau-
kią sau dūmą siųs dar labiau, nes
nesibijos jau nė jokių nemalonių
užklaušimų, ne reiks prieš tokią
dūmą nė teisintis. Bet galima
laukti, kad apjankinta pasiekimu
valdžia greitai įgris žmonėms,
ir jie gal parodys dar didesnį ne-
užganėdinimą, negu pirma. Val-
džios siutimo žmones negali ilgai
kėsti.

Žinoma, su pagalba sau prielan-
kios dūmos valdžia gaus gal Pran-
cuzijoj paskolą, o tas svarbiausias
jos reikalas, nes be svetimų pinigų
nė prilankiausia dūma neįstengtų
sudarinti gruvančio caro sosto.
Prancuzijos žmonių, tiek kraujo
praliejusių suteikimui laisvės ne
vien savo užkams, bet ir kaimi-
nams, pinigai padės carui pančioti
Maskolijos žmonis! Žinoma, pri-
lanki caro valdžiai dūma ne vilks
užgyrimo paskolos, o jeigu ji sy-
kį bus neva žmonių rinkty atstovų
užgritą, jau paskolai ne galės pa-
sipriešinti nė Prancuzijos minis-
terijų pirmininkas Clemenceau. Tam
vienam, taigi išgavimui užrube-
žiuose paskolos, Stolypinui ir rei-
kalinga trečioji dūma, o Maskoli-
jos ukėsai, už lengva širdžia, siun-
čia dūmū tokius atstovus, kokių
valdžia geidė ir reikalavo. Žmo-
nės paskui turės prancuzams ne
mažas palūkenas mokėti. Juk ne
caras ir ne Stolypin užtrauktą per-
sekiojiniui ukęs paskolą užmokės,
tik jų nusikariauti žmonės. Ne be
pamato sena patarlė sako: kiekvie-
na tauta turi tokią valdžią, kokios
ji verta, kokią savo pasielgimu ir
darbais užsielpo.

Londone prapuolė jauna maskal-
kaitė, Barbara Lapotkin, dukte
buvusio Estijos gubernatoriaus,
Aleksandro Lapotkino. Prapuolu-
si mergina turi 18 metų. Ji, su se-
sere ir anglijone guvernante, 21 d.
spalio, buvo viename Londono tea-
tre. Išeinant iš teatro, susispaudi-
mo žmonių, ji atsiskyrė nuo sesers
ir prapuolė. Paskui jau anglijonė
guvernante gavo nuo prapuolusios
merginos laišką, kuriame pranešė,
jog ją su prievarta paėmė keli vy-
turiskiai ir laiko nelaisvėj vienoj
kelnėrėj šiaurvakarinėj dalyj Lon-
dono, bet ji nežino namų numerio
nė gatvės.

Tevas prapuolusios merginos
buvo pirma direktoriu Maskolijos
policijos departamentu. Manoma,
jog mergina paėmė revoliucionie-
riai, norėdami į Londoną prisivi-
lioti jos tėvą, su kuriuom, be abe-
jonės, turi kokias svarbias rokun-
dumoj, ir trečiojo liko išrinkti.
das. Ištikro merginos tėvas, ga-

vęs žinią apie prapuolimą dukters,
tuojuos išvažiavo į Angliją. Lon-
dono policija gi užtikrina, jog be
merginos noro, išeinant iš teatro,
nieks jos negalėjo kur nors nusi-
vežti.

ŠIAURINĖ AFRIKA.

Pereitis sanvaitės pabaigoj, didė-
lės antrojo Morokko sultano, Mu-
lai Hafigo, pajėgos užpuolė ant
prancuzų stovyklų už miesto Casa-
blanca. Kadangi maurų buvo ke-
lis kartus daugiau negu prancuzų
ir turėjo jie geres karabinus ir
daug kanuolių, tai prancuzams at-
sėjo apiešti užmiestines stovyklas
ir greitai trauktiesi į miestą. Mau-
rai bandė užpulti ir ant miesto
Casablanca, bet jų kelis kartus pa-
naujintus užpuolimus prancuzai
atmušė, paklodami žemę užmuš-
tiems. Nepasisekė paimti miestą,
užpuolikai pasitraukė, bet ir pran-
cuzai nedrysta eiti į savo užmiesti-
nes stovyklas.

Jeigu ilgai prancuzai nežinojo
katro sultano pusę remti, tai po
paskutinių užpuolimų Mulai Hafig-
o jie atvirai pradėjo remti Abdul
Azisą, brolių Mulai Hafigo. Pri-
artinus Mulai Hafigo kariūnėms
prie portinio miesto Magador,
prancuzai atsistūdė čia dar kariškų
laivų ir išsodino tuojuos jurin-
kus ant krantų. Prancuzai, dru-
ge su buvusiu Magadore garnizo-
nu, ištraukė prieš Mulai Hafigo
kariūnė ir ją išvaikė.

ABISINIJĄ.

Siauryninėj Afrikoj, į pietus
nuo Egipto, yra, po Morokko, an-
tra nepriegulminga vienybystė Abi-
sinija; likusią Afriką pasidalino
jų Europos tautos, čia verty mi-
nėjimo nepriegulmingų vienybys-
čių nėra daugiau. Absinija turi
apie 7 milijonus gyventojų, ne
juodparvių, kriščiūnių. Valdo tą
kraštą ciecurius Menelik. Jis se-
ka buvusio Japonijos ciecuriaus
pėdoms; be žmonių reikalavimo,
pats bando savo kraštą įvesti eu-
ropinę tvarką. Dabar jis išleido į
savo žmonis dekretą, kuriuom pa-
daro Abisiniją konstitucionaliską
monarchiją. Paskyrė ministerius,
kurie turės atsakyti prieš žmonių
rinktus atstovus.

Taigi mat ne vien Persija, bet
ir Abisinija pralenkė Maskoliją,
gal pralenką ją ir China. Euro-
poj, apart Maskolijos ir Turkijos,
nėra kitos vienybystės, kur žmo-
nės būtų valdomi be konstitucijos,
atiduoti sauvaliai urėdinkų.

IŠ LIETUVOS.

IŠ VILNIAUS.

12 rugsėjo d. įvyko Vilniaus
fabrikų ir dirbtuvių darbininkų
rinkimai. Išrinkta: 1 liet. soc.
dem., 3 bundiečiai, 7 kairiejie, 4
vidutiniai ir 1 lenkas - tautinin-
kas.

— Vilniaus laikinuoju spau-
dos komitetu pritrūka prie at-
sakomybės šių, einančių Vilnių,
laikraščių redaktorai:
1) "Žarija" — sulyg I ir II
punktų 130 paragr., už atspau-
dinimą N. 8 apie L. S. D. P.
susivaižiavimą.
2) "Vilniaus Žinių" už tą pat,
3) "Žarijos".

4) "Lietuvos Ukininko", sulyg
III p. 129 paragr., už atspaudi-
nimą N. 31 straipsnio "Apie mo-
šesčius".

— Rugsėjo 12 dieną buvo kra-
ta M. Kuktos spauspūvė. Šies-
kojo lietuviškų gėnimų spaud-
nių. Rado keletą atmuštų revo-
lucijos dainų. Savininką spau-
stuvės, Kuktą, areštavo. Spė-
ja, kad buvo provokacija, įdavi-
mis iš tarpo pačių darbininkų.

Rugsėjo 21 d. Vilniaus Lie-
tuvų Savitarpinės Pasaļpos
Draugija svarstė mokyklos įku-
rimą, kurios išguldomoji kalba
— lietuvių. Įdomu, kaip pasielgė
dalyvavusieji susirinkime kunigai.
Užėjus kalbai apie mokyk-
los vedimą, kur buvęs, kur ne,
kunigas Kuchta stačiai pareika-
lavo, kad jį, kaip tikėjimo mo-
kytoją, irgi paskirti į komitetą.
Kam? — paklausė. — Dvasiškai,

girdi, vaikų priežiurai. Bandė
jau aiškinti, kad tai mokytojo
pareiga. Antra vertus, tikėjimo
mokytojo dar nė nekeičia. Tai-
gi dar nežinia, kas juo bus. Ne,
butinai, kad jį paskirti, užime-
tė Kuchta. Kiti kunigai prita-
rė jam. Nenorint kokių nesu-
pratimų tad išeity, susirinkimas
pavertė tą komitetą į kitą —
ekonomini. Bet netikėtai ir ku-
nigas Kuchta pateko į jį: ir tik-
tai 3-mis balsais. Įdomu. Iš-
reikšė jam savo neuzsitikėjimą.
Kairiuose Draugijos nariai pasi-
pikino net, kad kun. Kuchta jų
tarpe. — Juk tas, sako, kurs su
pol. cijos pagalba išsiskverbė į šv.
Mikulojaus bažnyčią, tą patį ga-
li padaryti ir su mokykla! Kuch-
ta ramiai sau atsiėmė, kuo kaltas
buvo.

(Iš "2.")

IŠ KAUNO.

Kauno lietuvių pirmieji be-
partijinis rinkimų komitetas sta-
to kandidatu į rinkėjus nuo Kau-
no miesto antrosios kurijos mie-
stiečių rinkimų lietuvių, prisiekusių
advokatą Petrą Leoną, buvusį
suvalkiečių atstovą antrojoje V.
Dumojė.

Rinkėjo rinkimai bus Kaune
rugsėjo 20 d.

(Iš "V. 2.")

IŠ PANEVŽIO.

11 rugsėjo buvo Panevėžio
smulkiųjų žemėninkų ir kunigų
rinkimai. Kunigų suvažiavo 30,
žemėninkų tik 18. Iš žemi-
ninkų mažą tesuradau susipa-
tusius: laikraščius gaskaitą, neži-
nias, kas rinkt. Vienas, priešės
prie manęs, išsitraukė iš kiše-
nės "Ned. Sk." numerį: — Čia,
sako, yra pasakyta kas rinkt.

Suradome 5 vyryš, labiau su-
sipačiusius, ir nutarėme juos
rinkti, bet kunigai tepraleido
vieną — Mircinkevičių. Išrinkti
9 įgaliotiniai: kun. Stasevi-
čius 44 balsais prieš 3; kunigas
— Genys, Baronas, Stemberg ir
Banevičius 42 prieš 5; kun. Vik-
va ir Sreders — 39 prieš 8; Kor-
zenevskis — 30 prieš 17.

Alg.

(Iš "2.")

IŠ NOČIUNU VALSC.

Panevėžio pav.

Mūsų valstiečių įgaliotiniai ir
pavieto susivaižiavimą išrinko:
Ignatą Poželą (Steigvilių sodž.)
— pirmievis ir Pronckuną (vir-
šaitis) — atžagareivis.

Eina gandas, buk Ign. Poželą
valdžia išbrauksianti ir neleisan-
ti jam dalyvauti pavieto susirin-
kime. Mat vietinė policija stro-
piai uostinėja jo politiškas pa-
žiūras.

M—as.

(Iš "2.")

IŠ JUZINTU.

Ežerėnų pav.

10 rugsėjo čia įvyko valsčigali-
tinių į III-ją valst. dūmą rin-
kimai. Išrinko Praną Kuzmą ir
Antaną Sūtą, kurs ir pereitais
rinkimais buvo įgaliotinių.

Juo toliaus, juo labiau valstie-
čiai pradeda suprasti rinkimus.
Didžiama visais šiais rinkimais
labai nepakanta: kam gi esą
ir rinkti, jei paskui, mėnesiui ki-
tam praslinkus, musų išrinktuosius
atstovus išvaiko ir pradeda
kamantinėti; antra, kad šįkart
valstiečiams labai sunku išvesti
geri atstovai. Kas kita ponams
ir kunigams, — jiems platus ir
dūmą kelias. Todėl, susipratę
valstiečiai bijosi tokių, kurie daž-
nai lanko kleboniją. Buvo atsi-
rodę keli, kurie norėjo už bal-
tosios buteliuką patekti į rin-
kikus, bet jiems tatau nepavy-
ko.

Šiais rinkimais visai nebuvo
rejesčių; tik matyti buvo tylūs
pasikalbėjimai ir tarimos tarp
savęs. Spėjo viršaitis pasakyti,
kad jau reikia rinkti, tuojuos
jam buvo atsakyta, kad jau iš-
rinkti ir kad bereikia į knygas
įrašyti. Kuomet kas-tai užminė,
kad išrinktiems reikia sumes-
ti keletas rublių kelionei į pa-
vietą, "degtininkai" ėmė rekti,
kad to visai nereikia, kad esą to-

kie, kurie galį nuvažiuoti ir sa-
vais pinigais. Bet tuo savo re-
kimu nieko jie nepesė... taip
ir nuėjo statytojams, pernėk jų
degtinė!

Ten buvęs.

(Iš "2.")

IŠ ŠIAULIŲ.

Lig šiolei įvyko 2 priešrenka-
muoju žydų rinkimų susirinkimu.
Pirmasai buvo rugp. 22 d., ant-
rasai gi rugs. 1 d. Žmonių su-
sirinko sulyginamai nedaug —
kokie 2-3 šimtai. Nors valdžia,
kaip visur, taip ir pas mus pa-
sistengė suvaržyti rinkimus, ne-
dūti kalbėties prigimtąją kalbą,
dėlto ir mūsų rinkimuose, ku-
rie yra tikrai silpnas laisvųjų
vakarų Europos rinkimų atspindys,
gana aiškiai apsieikšdavo
klausy antagonizmas (jų reikalų
priešingumas). Per rinkimus į
I-ją ir II-ją dūmas visur po mie-
stus ir miestelius veikė taip va-
dinamieji "žydų rinkimų ko-
mitetai". Tie "visuotini žydų
komitetai" varžė siaurai tautiš-
kų politiką ir nemaža prisidėjo
prie to, kad abu kartu į dūmą
nuo žydų rados išrinkti dešinie-
ji buržuai. Tautiškasai pri-
spaudimas baisiai aptemdė net
ir žydų tautos pavergtųjų minių
susipratimą. Tačiau, dviejų dū-
mų praktika ir pats gyvenimas,
parodė prisipaustiems luomams,
ypač darbininkams, kad politika
"visų žydų" — niekam netikus.
Todėl šįkart ir mūsų užkampy-
tųjų per I-jį, tiek per II-jį susi-
rinkimus, eina smarki kova dėl
politiškosios rinkimų komite-
to fizionomijos. Tiek dešinieji,
tiek kairieji nori pastatyti "ant
rugs.".... Dar įdomu, kad I-
savo", kuomet "bundičiai", pui-
kiai kritikuodami žydų atsto-
vų pasielgimą V. D., kvietė en-
giamąją minią vienytis be tautos
skirtumo prie bendro "progresi-
viskojo" komiteto, sionistai-soci-
jalistai visokiais budais, su pu-
tomis ant lupų rėmė buržuus.
Susirinkime nekartą įvykdavo
begalinę betvarkę (ją sukelavo
"S.-S.") ir antstolis, naudodamas
gera progą, po 3-jų perspėjimų
uždarė susirinkimą.... Nors
rinkimų komitetas išrinkti nepa-
sisekė, dėlto visų išsiskirstančių
jų draugų upas buvo geras, nes
bendra kova pas visus sukėlė
dvasią.

P. S. Greitu laiku žada būti
padarytas visų II-osios kurijos
rinkimų susirinkimas.

K.

(Iš "2.")

IŠ ŠIAULIŲ.

Ne vienų s. d.-tų knygutę ra-
sit pasakytą, kad juo darbininkų
krutėjimas eina didyn, juo ponų
liberalizmas eina ir turi eiti ma-
žyn. Tatau pilnai yra pritaiko-
ma ir prie mūsų gyvenimo.

Keletą mėnesių atgal, į brava-
rą atvyko naujas meistris Gėda.
Jisai labai tiko ponams, bet dar-
bininkams buvo blogas, — prie-
jo rados įvesta "mada" vartyti
bravoro darbininkai, reikalui
atsitikus, prie lauko darbų. Ga-
ly gale išgirdom, kad kantora
prašalino darbininką A.
Tuomet darbininkai nutarė
susirinkti ir nuspręsti, kas jiems
toliaus daryt. Susirinkimas pri-
tiekė sekančia rezoliuciją (nuta-
rimą): "Mes, bravoro darbinin-
kai, susirinkę 31 rugpūčio ir ap-
svarstę savo vargingą padėjimą,
nutarėme paduoti į kantorą se-
kančius reikalavimus:

1) kad meistris Gėda manda-
giau apsiestų su darbininkais;
2) kad bravoro darbininkų ne-
varytų prie lauko darbo, bet kad
visiems būtų surastas darbas
bravare,

3) kad darbininkas A. pasilik-
tų prie darbo ir kad trečiųjų teis-
mas nuspręstų apie jį".
Reikalavimai tuojuos buvo pa-
duoti į kantorą.

(Iš "2.")

IŠ PLUNGĖS.

Telsių pav.

Ko bijo policija. Perdaug ge-
rai jau žinoma, kad kaip reikia
pagaug vagia, tai policijos

Mo

Mo

Mo

Mo

Mo

Mo

Mo

Mo

Mo

Mo

Mo

Mo

Mo

Mo

Mo

Mo

Mo

Mo

Mo

Mo

Mo

nėra: pražuna ji tada. La-
bai čia — sako ji — blogas daik-
tas, kad jyls kas į kišenę? Pa-
ti, rasi, geriausia prityrusi, kad
netikėtai nesi kartais iš to blo-
gai, bet antraip — gerai, ir ji
ramiai sau per pirštus žiuri į tai.
Nes kokia čia kam baimė? Kas
kita, jeigu žmonės kitkuo užsi-
ima. Duokim, vaikus mokina:
tai jau blogai. Ir baimė ima:
juk nebetylės, praplėšė sau akis!
Pavojus didelis.... Na, ir gau-
do tokius. Užuožia tada isto-
lo. Užuože ir Telsių policija,
— vietinė, mat, da nešalvintų
uoslių! — kad Plungė gyvena
vienas jaunas žydas, astūnias
kliasas net baigęs, kad dažnai
dainuoja ir... vaikus mokina.
Gyvent da sau gali, tarė policija,
dainuot — taipat, — tiktai kas
valdžios leista! Bet mokyk....
tai atspiraus: kas kiršina žmo-
nes, tam kalėjime vieta.

(Iš "2.")

IŠ SUKLELIU.

Vilkaviskio pav.

J. Cesnavičia, pabėgęs iš Vil-
kaviskio kalėjimo, atėjo į Suk-
lelių kaimą (netoli nuo sienos)
pas vieną ukininką ir dar su ke-
liais vaikynais ant kiemo ir šne-
kučiavosi. Staiga Cesnavičia pa-
mato, kad ateina žandaras su
žemsgariu. Nieko nelaukdamas,
jisai pro gryčią leidosi paupėn
(o už upės Prusai), bet per upę
neplaukė, nes manė, kad jo čia
nerasia; pagaliau ir upė tuo-
met gili buvo. Policijantai puo-
lė paskui jį į grūčią, bet nieko
neradė, nusivijo paupėn. J. C.,
matydamas, kad gali išeiti ne-
kaip, numetė nagines ir triny-
čius ir puolė upėn. Pribėgęs
žandaras dar šovė į plaukiantį,
bet nepataikė.... Tuomet arės-
tavo palikusias nagines ir tri-
nyčius. Keikėsi begalo; sakėsi,
kad jie jį vistiek paimsią — gy-
va ir mirusį: kam jam, girdi,
reikėję išgriauti kalėjimo sieną
ir pabėgti....

Spindulys.

(Iš "2.")

IŠ ANYKŠČIU.

Ukmergės pav.

Siomis dienomis areštuoti K.
Just

bono kambarį, kur patsai klebonas, po atlaidų nuvargęs, drutai miegojo. Pėšikai, niekieno nepatėmę, paėmė klebono iš kišenės raktelius nuo visų komodo skrynių ir rašomojo staliuko, atidarė jį ir paėmė pinigais apie 260 rub., du laikrodėlius — auksinį ir sidabrinių ant 100 r. ir sidabrinių indų ant 150 rub. ir vėl, niekieno neužtėmę, iškeliavo sau kitur.

Ant rytojaus atsibunda klebonas ir mato aplink save viską betvarkę, nori autis, žiuri — batų nėra.

Gerai, kad dar nepaėmė iš palovės palaikų, nes būtų atlikę visiškai basas. Pinigų nuosavių klebono pavogta į 150 rub., o kiti pinigai buvo arba svetimi, arba paaukauti vietinės bažnyčios reikalam.

K. V. Z.

(Iš "V. Z.")

IS KRAKINAVO, Panevėžio pav.

Rugsėjo 10 d. buvo valstiečių įgaliotinių rinkimai. Išrinkta: Vincas Zacharka, social. — demokrat. ir Jonas Zinis, krikščionis-demokratas.

Tą pačią dieną per sueigą buvo pakviestas mokytojas K. Giliš, kuris prieš tris savaites atvažiavo valdžios paskirtas Krakinavon mokytojauti.

Rinkiniai ir seniūnai, pasidinė ant kėdės mokytoją, su neįpasakytu džiaugsmu kilnodami aukštyn, sveikino: "Didis, didis džiaugsmas, susilaukus lietuvių mokytoją".

Rusas mokytojas apledo raudodamas Krakinavą sausio 16 d., lig gegužės 1 d. nebuvo paskirtas mokytojas. Per tą laiką likusius pinigų sueiga paskyrė naujam mokytoju lietuviškos knygos pirkti, kurios bus dalinamos vaikams.

Cia buvo susitvėrusi plėšikų kuopa iš rusų sentikių, kurie nežino apsišė ir nužudė žmonių. Rugsėjo 9 d. zemsargiai nušovė Pempų ganyklose plėšikų vadą Pimaną, jį rado 17 patronų ir revolverį. Jis nesidavė paimti, šovė kelią skylių, bet ne vieno žemsargio nesužėdė. Kitus jo sėbrus Kedainiuose suėmė.

(Iš "V. Z.")

IS BIRŽIU, Kauno gub.

Mūsų apygardoje nuolat yra vedamos bylos ir ginčai valstiečių su grupu dėl pievų, servitutų ir ganyklų; gal neatrasi sodžiaus, kur žmonės nesiskystų dvaru nukrauti esą, labiausiai nuo baudžiavos laikų, kuomet dvarponiai buvo, taip skant, savo žmonių gyvasties ir mirties ponai, su valstiečiais galėjo daryti, kas jiems patiko, be jokios atsakomybės už tai. Dabar žmonės pradeda įsikišti iš dvaro per teismą, kas jiems seniaus priklauso, o dabar turi užgriebę dvaras. Daugybė sodžių veda bylas su grupe dėl ganyklų, pievų ir servitutų; kai kurie sodžiai jau laimėjo, kaip va; Zizonis, kurie jau nuo seno vedė bylas su grupe dėl Vistapių vės ir neseniai tikėtai dar išlošė; kiti sodžiai dar tebevargsta ir tebeveda bylas; dvaras kartais pasieigia su valstiečiais tokiuose atsitikimuose visiškai nežmoniška: taip dabar yra vedama byla Nastapiškio sodžiaus su gr. dėl ganyklos "Beržynės", kur seniaus sodžius ganydavo, bet dabar dvaras nebeleidžia ganyti. Pernai dar, jau apie Visų šventę, kuomet beveik nustojo visiškai ganę, iš tos "Beržynės" dvaras suėmė šesetą gyvulių gyvanslės Pilkauckienės (jos vyras, Amerikoj) ir nugaro Ac-travan, kur šviesi grapo administracija gyvena, daugias kaip už dviejų mylių, ir atluo nuo karvės po 1 r. 20 kap.; o iš viso gais "Beržynės", dėl kurios vedama byla, 7 gyvulių Kuduko ir 5 Pilkauckienės ir nuvarė Ac-travan; dvaras pareikalavo iš jų pasirašyti, kad daugias nebeganysią "Beržynėje". Žinoma, Kudukis negalėjo ir nenorėjo to padaryti, tai yra atsakyti kas jam seniaus priklauso, o dvaras už tai nedavė gyvulių, per visą vasarą turėjo ir dabar dar tebe-turi tuos gyvulus ir žmonės nesugrąžina; dėl ganyklos Kudukis jau išlošė su dvaru, o dėl gyvulių dar teismas neužligo bus, reguli, Kaune.

Tie nelaimingi žmonės per vi-

są vasarą su savo vaikais ne-turėjo pieno ir turėjo vargti, o mūsų ponams ne galvojo tas, by-tik jie būtų "sotūs", ir "bagoti". Poneliai, poneliai!... nedėkite malkų ant degančio ugniauko, kad patys nenusiviltumėte.... (Iš "V. Z.")

IS ERZVILKO, Kauno gub.

Rugsėjo 4 d. čia buvo sušaukti valstiečiai rinkti naują viršaitį (starys). Viršaitis J. Jankauskas, išgirdęs, kad žmo-nės tariasi neleisti užsiklikti se-namjam viršajui, kuris spaudė žmonės iš visų pusių. Pasamė iš valsc. 3 bendrus: Joną Gra-mailą, J. Žičkų ir J. Pukį, davė kiekvienam po 50 rublių, važinė-ti po žmonis. Valstiečiai gerai prisilakė baltakės ir alaus. Va-kare susirinko į raštine, vien-i kito ne matydami ir vienu bal-su visi rinko: lai buna viršaitis J. Jankauskas! Teip ir liko se-nasis viršaitis, kuris teip bai-siai žmonėlius kankino. Žmones mat už degtinės stiklą parduoda visą savo laimę.

J. Simaitis.

IS GARLIAVOS, Suvalkų gub.

Dėlei Varšavos general - gu-bernatoriaus išsiusto aplinkraš-čio draudžiančio steigti be val-džios žinios knygynėlius ir skaityklas, Garliavos knygyno ir skaityklos įsteigėjai pada-vė prašymą gubernatoriui "lega-lizuoti", užtvirtinti ligšiol bu-vusias įstaigas.

Valstiečiai pradinės mokyklos mokytoju Kurauckui mokslo valdžia uždraudė šventadieniais mokinti suaugusius žmones lie-tuviškai rašyti ir skaityti. Val-džia, mat, tame dalyke turi daug "priekabių", tarp kurių svarbiau-sia ta, kad mokytojas neprisiuntė direktijos viršininkui reliacijos (atskaitos) iš mokyimo rusiškos kalbos suaugusių bemokslų.

Tulos iš Garliavos upatos iš-dėstė reikalingumą, sumanė pra-šyti valdžios, kad leistų atideng-ti Garliavos privatistą mergai-tėms mokyklą. Direktijos virši-ninkas (rodos, Nazarenko) krei-pė į vietinių mokytojų (lie-tuvų) Kuraucką ir vokiečių Bede-rį užklaudamas, ar tikrai rei-kalinga mokykla....

Abu mokytojų pranešė direk-cijai, kad butinai reikalinga mo-kykla, nes šiose dviejose moky-klose negal mokinti virš šimto vaikų.

Direkcijos viršininkas ir jo padėjėjas Kesler, prisidėję Garliavos mokytojų atsakymą ir sa-vo patėmėjimus su parašais nu-siuntė Suvalkų gubernatoriui, neva skundą ant vietinės pa-vieto valdžios už nesirūpinimą mokslo ir apšvietimo dalykais. Neturėdamas rankoje to skundo originalo, negaliu žodis į žodį pasakyti; užteks, man rodos, sa-vaiz žodžiais pasakyti jo turinį.

Direkcijos viršininkas "de-fakto" mato Garliavos valsčių turtingum, kad tiek daug vaikų išgalį leisti į mokyklą. Matyt, kad, žmonės pilnai užganėdinti valdžios mokykloms, kad jos gruste prigrustos vaikų.

"A foriori" reik steigti dau-giau valdžios mokyklų; vietinė pavieto valdžia labai kalta, kad ikišiol nepristatė valdžios mo-kyklų etc. etc.... Gubernato-rus direktijos viršininko ir G. mokytojų pranešimus su savo patėmėjimais atspaudintus at-siuntė viršajui, kad šis pra-neštų gubernatoriui tikras žinias apie Garliavos valsčiaus stovį, kaip iš ekonomiško taip ir kul-turistinio atžvilgio.

Viršaitis, žinoma, turės pra-nešti teisingas žinias apie savo valsčių, kad valdžia norėjo pa-statyti net tris (valdžios) savo mokyklas ir net savo lėšomis; valstiečiai, nesitikėdamas iš to jo-kios naudos, kaip iš rusinimo priemonių — griežtai atsakė nuo šilumų mokyklų. Pirmą, mokytojas ir 50 mokinių neturė-davo, o dabar, kada nors kiek pradžio lietuviškai mokinti — vaikais ne į mokyklą netelpa.

Matyt, valdžia atbulai supran-ta žmonių reikalus: žmonės rei-kalauja savos mokyklos, valdžia bruka savąsias; žmonės įsiekio laisvės — valdžia juos suvaržo ge-lėtiniais rėžėjais; kas prašo ar-ba reikalauja duonos — žemės — tam duota — švino kulka.... Nepseudokinkinkas.

(Iš "V. Z.")

SUVALKU GUB.

Valstiečių įgaliotiniai išrink-ti: Vilkauskio pav. — daktaras Basanavičius, vienas liet. tautie-čių — demokratų partijos vadų; Liudvinavos gm. (Kalv. pav.) — adv. Bulota, buv. II dums atstovas, vienas svarbiausių darbo kuopos narių.

(Iš "Z.")

IS KALVARIJOS, Suvalkų gub.

Nuo rugpiučio 4 d. gyvuoja pas mus vieša lietuviška skaityk-la. Žmonių šventomis dienomis susirenka daug: vieni skaito, ki-ti klauso, kiti vėl pasikalba apie savo reikalus; o ir šiomis die-nomis vakarais sueina po kelio-liką. Dabar ir mes galime pa-sigirti, kad turime vietą susirink-ti, kur galime šviesti savo pro-tą, skaitydami knygas ir laik-raščius.

Tik nežinia kuo ta skaitykla užsipelnė kai kurių vietinių len-kų neapykantą. Rugsėjo 16 d. padaryta užpuolimas ant mūsų skaityklos: pavakaryje, kada dar lietuviai nebuvo susirinkę, o sargas išėjo į miestą, du vyrų, įėję į skaityklą, sudraskė rastus ant stalo laikraščius, labiau nu-kentėjo "Saltinis". Veikėjai, at-likę karžygišką darbą, išėjo. Tuo tarpu dvi lietuviai ėjo į skaityk-lą, tai ties durimis vienas len-kas sudavė lietuvaitei į sprandą; ta pakėlė riksmą, ir veikėjai tu-rėjo bėgti.

Tą pat vakarą mesta kelis sy-kius akmenimis į skaityklos lan-gus ir išmista vienas langas. Skaitydamas, gal nevenas už-klaus, kuogi nusikalto lietuviški laikraščiai arba skaityklos lan-gai? Ant to klausimo ir aš ne-turiu atsakymo, galima manyti, kad tai padaryta tik iš neapy-kantos prieš lietuvius.

Po teisybę, jau ne nuo šian-dien matome gerus kai kurių len-kų darbus.

Rugpiučio 11 d. klebonijos kieman atėjo du lenku ir taip elgėsi, kad rodėsi, jog jie-či tik kokios priekabės. Praei-ant, T. Jacunskas, ukininkas lietuvis, pradėjo juos drausti; tas lenkas nepatikio, kilo bar-nis, ir pasekėms buvo tokios, kad Jacunskui lazda skaudžiai pramušė galvą. Kada Jacunskas, sukrutintas, pasilenkęs stovėjo, kad kraujas nors ant akių ne-bėgtų, pribėgęs dar vienas už-puolikas, parstūmė ant žemės. Kas būtų buvę toliau, nežinia; ant riksmo subėgo daugiau žmo-nių, ir veikėjai spėjo pabėgti. Pri-dėsiu, kad Jacunskas, yra jau žmo-gus senyvas, blavius, buvo karė-je su turkais 1878 m., iš ten su-grįzo sveikas ir gyvas, o dabar ant senatvės reikėjo pralieti kraują, o už ką?! Daktaras apžiūrėjo žaizdą, surašė abduk-ciją, ir Jacunskas ant tų dviejų lenkų padavė skundą pas tardy-toją.

O ką, gražus vaizdeliai iš vie-tinių santykių tarp lenkų ir lie-tuvių!

Aidas.

(Iš "V. Z.")

IS NAUMIESCIO, Suvalkų gub.

Rugsėjo 20 d. (n. st.) buvo nuo didesnių Sakiuose Zyplių ir Silgalių valsčiaus įgaliotinių rin-kimai, iš eilės į trečiąją jau Val-stybės Dumą.

Kiek teko pastebėti, valstie-čiai žiuri į šią "dumą" gana šal-tai, ir dalyvauja šiuose rinkim-uose visai nenoromis. Žymi valstiečių dalis neatvyko į rin-kimus dėlto, kad nemato iš tos dums jokios sau naudos, antri atvyko dalyvauti rinkimuose tik dėlto, kad atlikti kaip priversti-ny koki valdžios paliepimą, (taip bent kai kurie mano) ir prie progos pagirtuoklianti.

Pažymėsiu, kad visi Zyplių valsčiaus apšviestiesnėje vyrai šiuos rinkimus boikotavo iš da-les gal ir dėlto, kad tai buvo patsai rugių sėjimas, kuris, anot jūti, kur-kas, girdi, valstiečiams svarbesnis, negu tos keistos ir taip tankiai mainomos "dumos".

Silgalių valsčius išrinko iš sa-vo tarpo 39 įgaliotinius ir pavieto susivaižinimą, o praėjusiose rinkimuose, rodos, apie 60. Kiek įgaliotinių išrinko Zyplių vals-čiaus, nuo jų pačių, kaip pasi-gėrusių, negalima buvo sužinoti, ir, matyt, jiems patiems tas vi-sai nerūpėjo; tik potam kitu ke-liu patyriau, kad išrinkta 27, ta-p, galysinant su praėjusiais rin-kiniais, yra tik pusė.

Kokių kas pažiūrų, ir kokiai partijai kuris įgaliotinių prikla-u-so, ar bent užjaucia, taip-pat ne-galima nieko aiškiau pasakyti, nes ir jie patys apie partijas ir po-litiką mažai ką teįmano ir ži-no. Pasirodė, kad mūsų valstie-čiai politiškai dar visai nesusi-pratę; bet apskritai, kaip iš jų kalbos matyti, tai visi be skirtu-mo dabartinę valdžią yra neuž-siganėdinę, ir galima sakyti, jie yra valdžios priešai, nors apie valdžios blogą pasielgimą kai-kurie mano ir savotiškai.

Tarp įgaliotinių čia iš mūsų krašto yra du ir su augstesniu mokslu, t. y. J. Kriaučiūnas Sve-tušino valsčiaus ir Slavikų kle-bonas Strimavičius, Silgalių val-sčiaus, kuriuodu, kaip girdėjau, yra skiriami ir į Suvalkus.

Pastebėjau, kad Zyplių valstie-čiai pervirš męgsta degtinę! Nors rinkinius pabaigė apie 7 valandą po pietų, bet išsikirstė apie 12 valandą nakties, taip, kad net ponas Maša turėjo ki-tus išvarinėti laukan iš karčia-mos. Rugsėjo 15 d. buvo Zyp-lių valsčiaus įgaliotinių rin-kiniai, kuriuodu, kaip girdėjau, yra skiriami ir į Suvalkus.

Rugsėjo 23 d. atsiuvo taip-pat Sakiuose dviejų valsčių, bu-tent Kidulių ir Tamošubudžio, į-galiotinių rinkimai; pasirodė, kad iš turinčių teisę dalyvauti rin-kinuose atvyko tik šešta dalis valstiečių. Kidulių valsčiaus į-galiotinių išrinko 10, o Tamošub-džio — 7. Atsiųmėjo taip-pat dideliu girtuokliavimu, nes kiti jau su apsigėrusiomis galvom atvažiavo rinkti sau užtėrėjus, o atlikę rinkimus, vėl, prisikam-šę kišenės degtinės bomkomis ir dainuodami rusiškas dainas, grįžo namo.

Rugsėjo 26 d. buvo Sakiuose įgaliotinių rinkimai nuo šių val-sčių: Gelgaudiskio ir Griškabu-džio.

Spalio 1 d. irgi Sakiuose, buvo Plokščių ir Sigitavų valsčių į-galiotinių rinkimai.

Spalio 10 d. (n. s.) buvo Nau-miesčio ir Sakių miestelių rin-kėjų rinkimas tiesiog į guberni-jos miestą. Kandidatu yra ski-riamas Sakių "Sviesos" draugi-jos skyriaus pirmininkas daktaras Jonas Staigaitis, kuriuo Sa-kiečiai pilnai užsitiki. Naumie-sčiai, regis, irgi nebus tam prie-šingi, nes praėjusį metą, kaip visai lietuvių taip ir žydai, davė savo balsus už daktarą Staigai-tį, kuris gavo balsų 360, žydų kandidatas 32 ir lenkų kandida-tas 7.

Pr. Kr.

(Iš "V. Z.")

NEINVIKŲ RINKIMAI, SIOUSE VALSČIUOSE.

Zagarės, Šiaulių, Lygumų, Jo-niško, Plungės, Zarėnų, Viekš-nių, Mankunų, Biržių, Pajurio, Vievrėnų ir Kiburių.

(Iš "Z.")

SMULKIŲ ŽEMININKŲ RINKIMAI.

Šiakt smulkųjų žemininkų tiek mažą teidalyvavimą rinkim-uose, kad rodosi, buk jie rinkimus boikotuotų. Taip. Kauno pa-vietie: iš 179 turinčių teisę rin-kti, rinkimuose neatvyko 5 kuni-gai, — išrinko 1 rinkiką; Ežer-ny pav., iš 250 rinkėjų (218 žem-valdžių ir 32 kunigų) neatvyko 31 (iš jų 4 kun.), — išrinko 4 žemvaldžius ir 3 kunigus; Ukmer-gės pav., iš 396 rinkėjų, atvyko 56, — išrinko 16 rinkėjų (8 ku-nigų, 5 dvarininkų, 2 sodie-čių ir 1 miestelėnų); Panevėžio pav., iš 498 rinkėjų, dalyvavo rin-kimuose 48, — išrinko 9 rin-kius (6 kun., 2 dvar. lietuvių ir 1 dvar. lenką); Šiaulių pav., iš 426 rinkėjų, dalyvavo 13, — iš-rinko 2 kunigų; Telšių pav., iš 496 rinkėjų, atvyko 97, — išrin-kuo 24 rink. (iš jų 18 kunigų); Raseinių pav., iš 566 rinkėjų at-pat tankiai mainomos "dumos".

Silgalių valsčius išrinko iš sa-vo tarpo 39 įgaliotinius ir pavieto susivaižinimą, o praėjusiose rinkimuose, rodos, apie 60. Kiek įgaliotinių išrinko Zyplių vals-čiaus, nuo jų pačių, kaip pasi-gėrusių, negalima buvo sužinoti, ir, matyt, jiems patiems tas vi-sai nerūpėjo; tik potam kitu ke-liu patyriau, kad išrinkta 27, ta-p, galysinant su praėjusiais rin-kiniais, yra tik pusė.

(Iš "Z.")

IS LIEPOJAUS.

Liepojaus policija daug turi darbo ir galvasuko su "kramo-la". Kiekvieną pirmadienį iš Liepojaus išėina į Ameriką gar-laiavis apie 7 vakaro val. Garlai-avis išleisti susirenka apie porą

simtų žmonių. Kaip tik garlai-avis ima judintis iš vietos, tai žmonės ant garlaivo iškelia vė-liavą ir uždainuoja marselijetę. Išgirdus taiti, policija ima šel-ti, bet nieko iš to neišeina. Il-gą laiką taip tęsiasi, bet dabar jau policija "išgalvojo." kaip tik garlaiavis antrą sykį sušvil-čia visus atėjusius iš miesto žmones ir su nagaikomis gena atgal į miestą, ir ligi tol nelei-džia, kol garlaiavis visai neprasi-šalina nuo kranto.

Matyti policija bijosi, kad amerikiečiai neužkrėstų liepoje-čių "kramola". Velta baimė! Bevardis.

(Iš "Z.")

IS RYGOS.

Hartmano dirbtuvėse darbi-ninkų dirba apie 200, iš jų lietuvių bus daugiau negu pusė. Fabrike viešpatuoja baisios dar-bų sąlygos. Dirbama be pail-so 12 val. Skiriamuoju pie-tusoms laikui, kurs visuose kituo-se fabr. pridera darbininkams, pas Hartmaną dažnai darbinin-ka turi dirbti ir dirbti du darbu iššyk: pietuoti ir mašiną valy-ti. Apie pusryčius, kuriems ski-riama kitur pusė val., nėra ko ir bekalbėti: kiekvieno darbininko priedermis dirbti pusryčiuojant. Ventilacijos jokios, mašinos vie-na prie kitos, karštis nepaneša-mas....

Štai pažvelkit, kokios pasek-mės to viso ir kas daugiausia kenčia dėl tokių darbo sąlygų: 15 rugpiučio mašina sutrupino ranką darbininkui Keizmaizui, — tas žmogus jau nebevaldys mašinos ir vienintelis jo penėto-ja bus elgštos lazda; 25 rugp. darb. Jermolavičius mašina su-trupino kairiąją ranką; 28 to pa-ties mėnesio dieno mašinos na-sruose darb. Berzinskio dešinioji ranka. Rankų trupinimas, įvai-rūs darbininkų žeidimai pas Hartmaną ne naujiena, — nėra to mėnesio, kad mašinos nerei-kalautų gyvos aukos. Zusta jau-nas, tik-ką pražydęs, pilnas spe-kų darbininkas, zusta šeimynos tėvas.... Kas kaltas? Kalta toji betvarkė, kaltas tas karštis, kurs nėsant ventilacijos, svai-gina darbininką, kaltos mašinos, kurios taip ankštai viena prie kitos sutalpinotos, kalta visa ta nežmoniškoji tvarka, kuri vieš-patauja fabrike. Bet daugiausia kalti patys darbininkai, kad ne-sirūpina visa tat prašalinti. Bet kaipgi prašalinti, jei nėra vie-nybės tarp Hartmano darbinin-kų? Nekartą buvo kilę streikai, bet hartmaniečių dalis skandino ir ardė juos, laužydami streikus. Nenuoseklūs kovos pasekmės dabar atsiragsta ant kiekvieno žingsnio, kenčia patys darbinin-kai, o ne kas kitas. Taigi aišku, kad reikia daugiau vienybės, su-sipratimo, šviesos. Jieškoti jos — neatidėdama kiekvieno darbi-ninko pareiga, antraip mašinų šėlimas, rankų laužymas nebus prašalinti.

Fabrikantas, ačiū darbininkų tamsumui, tokiuose atsitikimuose neparduoda savo kailio, tik-riaus — savo aukso maišo. Su-žėistamjam darbininkui Vingir-skui išis atmeta 50 rub. ir metus už tai, kad sveiką iki šalto kapo padarė elgštą! Nors valdžios teismai netikę, nori-jiems meilesnė pilnoji turčiaus kišenė, bet už sutrupintus są-narius būtų liepus daugiau už-mokėti. Dabar to nėra, nes Hartmanas, žinodamas tat, pasi-stengia apdumti darbininkui a-kiš, o šis už sveikatą paima jo siulomuosius grašius. To nerei-kėtų užmiršti tiems, kurie nu-kentėjo; nereikėtų užmiršti to, kad visų darbininkų susipratimas prašalins baisias darbo sąlygas.

Eikerto fabrike areštai nesik-liauja. Paskutinėmis dienomis suimti Vincas Pagelėlė, Jonas Butėnas ir viena moteris. Areš-tai iššlavė iš fabriko geresniu-sius darbininkus, dabar gi ima tuos, ką apmelavo ilgas, nekant-rus liežuvis. Kairurie iš šalies sako, kad darbininkai tarp savęs piauasai, t. y. nesusipratę, patai-kuai, vienas antrą įsuduoda. At-minkit, kas taip daro, kad fabri-kantas nebrangina darbininko, kad ir savo būčilio. Neseniai buvo toks atsitikimas. Žinoma-sai visiems eikertiesiems patai-kunas ir įdavejis Miezius, ilgus metus, kaip ištikimas šuo, tan-avo fabrikantui. Tarnavo de-sia, kunu ir liežuviu.... Nesve-čiai fabrik. pakliuvo antras, to-kios-pat veislės sutvėrimas. Dar-

bas, rodos, turėjo pasigilinti ir praplešti, tačiau uolys fabri-kanto tarnai viens kitam koją pakiošo. Miezius, kartą pamatęs atsisaukimą, skaitė reikalingu tuojaus jį sunaikinti. Bet bepil-dant tą šventą pareigą, parupo jam žinoti, kas tame lapelyje ra-šoma. Pradėjus jam jį vartyti, prišoko koksai-tai meisteris, kurs "sudorojo" Miezių, kaip jisai pats pirmias "dorodavo" savo draugus. Dabar Miezius sėdi ka-lėjime už atsisaukimo skaityti bandymą. Štai tau ir Jurginė! Tiek tarnavus.... o kuom atsi-mokėjo! Žmonės pasakoja, kad tai esąs konkurento darbas.

Verta dar paminėti, kad Tor-nekalne gyvuoja dar vienas uos-lus lietuvis, Juozapas Dovidai-tis, kurs jau bene keltini metai užsiima "kramolos" naikini-mu. Bet pastarasis turįs ne-mažą rajoną ir esąs valdžios pa-pirktas.

Iš pupų nevaromas.

(Iš "Z.")

LAISKAS IS LIETUVOS

Su kuomi tik susijęs ne pradėk kalbėti, tuo kalba nu-krypta Amerikon, nes visai ma-žia dalis yra Lietuvoje tėvų, ku-rie neturėtų nors vieną, o dau-gumas ir keleto vaikų Ameriko-je. — "Ar gyvi, ar sveiki, kaip jie tenai vargsta, ar bepasimaty-sime kuomet?" Tokie ir tam lygūs klausimai ne išėina iš minties; o kas mintyje ir širdy-je, tas tuojaus apsiereikia ir kal-boje.

Ne vienai tėvai dejuoja ir ver-kia nebesulaukdam žinios nuo vaiko. "Kodėl nustojo rašinėjęs, kokių būdu prapulė, gal kokia nelaimė, o gal praturtėjęs, užmiršo saviškius, arba įpuolė į didelį var-gą, drovisi teisybę rašyti, o gal nebegyvas?" Visokios abejonės mušasi mums po galvą, skaus-mas drasko širdį.

Kaip mums kas valandą jū-s mintyje, teip lyginali, turbūt, ir jums giminė šalis stovi akie, iš kurios jūs išginė bausis li-kimai: vargas, badas, skolos, mažas uždarbis. Bėgėte už jū-rį — marių su vilčia geresnio pasisekimo, didesnio uždarbio, greitesnio išsigelbėjimo iš var-gų; pagerinimo buvio savo še-mynų likusių tėvynėje. O kiek iš jūsų nusivylė — niekas neži-no.

Jau niekie vaikeliai! Tankiau-siai bėgote nuo biaurosi kareivi-jos, tankiai esate ištrūkę iš pat nasrų giltinės, jau, jau, užgulan-čios ant jūsų sprando. Išplau-kėtė už jurių, atsikvėptė liuo-si, kitoje dalyje svieto, bet su-grįžti tėvynėn užkirstas jums ke-lias. Ne vienam skausmas pe-leria širdį, arba akis paplūsta ašaromis, atsiminus savo likimą, savo liuosąjį ištėmimą, be vil-ties kuomet nors sugrįžti ir my-limuosius likusius giminėje pa-matyti. Ne vienam gal ir vėjas iš tos pusės kvepia; įmanytu-mė, paukšteliai lėkti, arba žu-vele plaukti, kad tik į savo šale-lę pagrįžti. Galvojate, svajoja-te, įsiekote kokio nors budo su-laužymui varžančių jū pančių, nusukimui sprando žmonijos pri-spaudėjai. Plazdėte kaip pauk-šteliai įpajinoti spąstuose; kar-ščiuojatės, grobstotės ginklų, ma-note, didžiausią galybę savo spē-ka pergalėti, bet nusiminate ir nuleidziate rankas, mažiasj bū-relį savųjų tepiskaitę. Mažas skaitlius kovotojų — menka spē-ka. Nėra kaip stoti, nėra kuom atsispirti prieš didžiausią gaują žmogžudžių, juodašimčių ir žve-rniška disciplina valdomos mili-jonus kareivijos.

Mūsų žmonių iš liaudies susi-pratusių ir kovojančių ant pir-ty suskaitoma, o kiti visi nuka-muoti, prieslėgti, suvargę, tam-sūs be jokio supratimo, be ener-gijos, apatiškai snaudžia. Minių iš tokios apatijos, nė jokia agita-cija, nė prakalbos nesujudys prie sukilimo, prie revoliucijos; gai-la darbo, gaila triuso mažos da-lies apšviestiesnių.

Vienas vienintelis kelias, visų pirmu skieisti apšvietimą, steng-tis kuodaugusiai jaunųjų moks-lan leisti, o labiausiai jau besi-mokinančius neapleisti.

Kiek mūsų jaunuo-mės trokš-tančios pasiekti kokią nors ša-lies mokslo kankinasi po miestus, pusuogiai, pusbadžiai stipma, mažai miega, per naktis darbuo-jasi, per tai jaunystėje pakerta sau sveikatą. Mūsų kovotojai,

darbininkai labai žmonijos su-liegsta, be laiko turi graban kri-sti. Kiek tokių karstų dvasių, energiškų veikėjų, labiausiai ki-lusių iš liaudies, pasibaigė pacio-je jaunystėje, per neturtą — var-gus; džiовos nukamuoti, likda-mi savo darbuose ne už kisa-mą spragą.... Nieks nesirūpi-na, nieks neatkreipia atydos į moksleivius, mūsų vaikus. Te-vai ir artimieji — tamsūs, nesu-pranta reikalingumo mokslo, da-gi už pavojingą laikydami, nebe-duoda jiems pagalbos; besimū-dami po moksus, jei kurs ne pa-lenda po žemę, tai nuvargę nu-stoja energijos.

Suprantančių vertę mokslo Lietuvoje, ir besirūpinančių šei-pimu neturtėlių moksleivų skaitlius gana mažas.

Tam tikslui įsikurtė draugystė "Žiburėlis" jau nuo 20 metų. Iš pradžios kelios tik moteris darbuosios slapta, kiek išgalė-damos, šelpė nemažai visuomeni-naudingų žmonių. Ilgainiui ra-telis prasiplatino, prisidėjo dau-giau sąnarių, išdirbo įstatus, ga-vo daleidimą darbuotis.... Bet kas iš to? Draugystė savo val-dybą laikraščiuose apgarsino, o pašelpas kas kart mažiau tegali išduoti, vos tik kelioms vasa-toms stipendijas išgali, po ke-ltą rublių ant mėnesio, ir tai me-tų gale lieka vien tik deficitas. Kuone visas turtas draugystės, tai sąnarių įnešami mokesčiai.

Nebe gal iš šalies nieko surin-kti, nebeplaukia nieko ankų. Bet nėra ko norėti; kiekvienas pri-silegtas, vargas suspaustas, iki paskutinio skatiko per valdžią iš-čiulptas, žmogus patsai nuvar-gęs budamas, nebegali kitais ru-pintis.

Kad teip būtų vienybė, susi-pratimas, daug vargo nereikėtų; mūsų lietuvių skaitosi 3 milio-nai, kad tik po skatikiel kiek-vienas mestų, šimtai tūkstančių susirinktų! Kiek mokslo įsta-jų įsikurtų, kiek mokintinių į jas įstotų ir kaip jų buvis pasigerin-tų?..

Iš to paties lietuvių skaitliaus, dešimtimis tūkstančių išbėgote Amerikon. Jūs tenai liuosėsi ir džiaugiatės geresnį uždarbį turį; jūs atsiminkite moksleivius, subruskite mesti savo da-lies nors po kelis skatikičius, už-k

730 myl.; amerikoniškasis "America" 720 myl. Lenktynėse orlaivų galinčių lėkti prieš vėją svetimų orlaivų ne buvo, buvo vien keli amerikoniškieji. Dabar 2000 dol. laimėjo Lincoln Beachy iš Toledo, Ohio, kuris paskirtą kelią, 1/4 angliskos mylios, atliko i 4 minutes ir 40 sekundų.

NAUJA KOMETA, ARBA UODEGUOTA ŽVAIGZDĖ.

Wisconsin astronomas Nelson, dangaus rurnuose užtikino naują kometa, kuri artinasi prie žemės. Pavojaus žemei vienokio nebūna, nes ji nepasiekia žemės arčiau kaip 35 milijonus angliskų mylių.

BAUKU BANKRUTINIMAI.

New York. Pradedama čia griūti bankai. Vienas iš jų. Knickerbocker Trust Co. paliovė mokesčius pinigų. Turis jis žmonių depozitų 60 milijonų doliarų. Amerikos izdo ministeris Cartellion pasakė 20 milijonų doliarų izdo pinigų gelbėjimui griuvančių bankų: pažadėjo vėliau tam tikslui paskirti dar 15 milijonų doliarų.

PUSĖTINAS ATLYGINIMAS.

New York. Daktarai. Pacher ir Wilyn 1904 m. pripažino beprote raštininką Ellen Kenigon. Ji liko i bepročių namus pasodyta, bet čia ją pripažino sveika. Už klaidą ji apskundė i teismą pirmutinio du daktarų teismas pripažino jai 25000 dol. atlyginimo. Taigi mat ir daktarai savo sprendimuose turi but labai atsargūs.

VAGILIU DARBAS.

Santa Monica. I biurus Southern Pacific geležinkelio, 27 d. spalio, įsiveržė plėšikai ir paslaivė už 15000 dol. geležinkelio bilietų; neužmiršo paimti ir pečių i kitokių instrumentų ženklinimui tikietų.

NERAMUS INDIJONAI.

Ute indijonai užsilauko neramiai. Juos mat iš jų apgyventų plotų Utahoj perkėlė privistiniai i Cheyenne River rezervaciją, bet tinę Dakotai. Dabar jie apieido rezervaciją. Ute indijonai skaito 600 ginkluotų kariuotų.

DVIGUBA NUOTROTA.

New York. Gyvenanti čia vokiečiai, Theodora Shultz, nuvažiavo i nusibankrutinusj Knickerbocker Trust Co. banką, kur turėjo gana daug sudėtų pinigų, juos atsiimti, bet laukė visą dieną i pinigų negavo. Parvažiavusi namon, rado kitą nelaimę: jos namuose atsilankyta mat plėšikų, kurie paėmė visokių brangybių už \$2000.

UŽMANĖ RINKIMUOSE NEMĖTYTI PINIGU.

New York. Perdėtinis čia nykščio štedo demokratiško komiteto, Sudspeth, atsiliepė prie tokio jau perdėtinio republikonų partijos su užmanymu laike rinkimų nesinaudoti iš pinigų i neduoti niekam balsus pirkinėti. Republikonai ant to nieko neatsakė. Greičiausiai abidvi partijos, kaip pirkinėjo, taip i pirkinėjus balsus. Įsiviešpatavusi, demoralizuojanti visus paprotį du žmonės neišnaikys.

MARAS.

Seattle, Wash. Čianykštini jurininkų ligonbutin likosi atgabentas vienas jurininkas maru sergantis. Vyriausias ligonbutio daktaras Wyman atsisaukė i valdžias, reikalaujamas, kad visi atkankanti čia laivai būtų gerai išrūkyti nuodingoms medegoms, kad jų dumai užmūstų buvusias ant laivų žiurkes, nes tie sutvėrimai yra svarbiausiais išnešiojais maro i kitokių epidemijų.

GAISRAI.

Marshalltown, Ia. Sudėgė čia varstotai Iowa Central geležinkelio ir daug vagonų. Nuostolius gaisro padarytus apskaito ant 300000 dol.

EVANSVILLE, IND.

Sudėgė čia didelės departamentališkos krautuvės Boston store. Nuostolius gaisro padarytus skaito ant 250000 dol.

EXPLOZIJOS.

Ashland, Wis. Dirbtuvės Atlantic Dynamite Co. explodavo 200 svarų nitroglycerino. Ex-

pliozijos keturi darbininkai liko i šmotos sudraskyti.

Youngstown, Ohio. Chemiškų laboratorijoj National Light & Thorem Co. atsitiko eksplozija, kurios 14 darbininkų likosi sužeisti. Užgimęs nuo eksplozijos gaisras pridirbo nuostolių ant 10000 dol.

NELAIMĖS ANG GELEŽINKELIU.

Marion, Ohio. Netoli nuo čia susimusė pasazierinis Erie geležinkelio traukis su tavoriniu. Prie to vedėjas pasazierinio traukio likosi užmūstas, o 6 ypatos sunkiai sužeistos.

Muncie, Ind. Netoli nuo čia išsoko iš rėlių karas Indiana Union Traction Co. Prie to 60 ypatų likosi sužeisti, o tarp jų ir buvęs prezidentas minėtos kompanijos, George McCulloch.

Dallas, Tex. Ant Missouri, Kansas & Texas geležinkelio, netoli nuo čia išsoko iš rėlių geležinkelio traukis. Prie to 20 ypatų likosi užmūstų, o 25 tapo sunkiai sužeistos.

Providence, N. J. Ant Pawtucket elektrisko geležinkelio linijos susimusė čia, 27 d. spalio, du karai. Prie to 48 ypatos likosi sužeistos, o tame skaitliuje 5 ypatos labai sunkiai.

IŠ DARBO LAUKO.

New Orleans, Pa. Pasibaigė čia streikas dokų darbininkų, o tame ir medvilnės krovelių. Jie sutiko grįžti prie darbo, o nesutikimus pavesti santaikos teismui. Streike dalyvavo išviso 10000 darbininkų.

New York. Tarnaujanti ant New York Central geležinkelio nutarė reikalauti ant 20% didesnių algų. Jeigu reikalavimas nebūs išpildytas, 5000 vyrų pakels streiką.

Morrisdale Mines, Pa. Dabai čia čia negeriausiai: dirba 4-5 dienų sanvaitė.

Montgomery, Ala. Likosi čia uždarytos dirbtuvės "Atlantic Coast Line". Per tai 800 darbininkų atsirado be darbo.

Reading, Pa. Likosi čia, dėl nusibankrutinimo Heinze banko, uždarytos dirbtuvės Knitting Mills.

Helena, Mont. Čianykščiai streikavę telegrafistai nutarė grįžti prie darbo. Manoma, kad ir Great Falls, Mont. teipgi neligai streikuos, bet sugrįš prie darbo.

IŠ VISUR.

Pietinėj Italijoj, provincijoj Calabria, 21 d. spalio siautė žemės drebėjimai, kurie daug nuostolių pridirbo, miestelis Ferrano likosi su visu žemės drebėjimo išgrautas. Pražuvo laike ty žemės drebėjimų mažaisiai keli šimtai ypatų; tikras pražuvusiųjų skaitliaus dar nežinomas, ištraukė iš po griuvėsių 800 negyvelių. Bažnyčia Tosore likosi suvisu sugriauta. Miestuose Rapallia, Jonica, Cernoce ir Nurino žemės drebėjimai teipgi daug nuostolių pridirbo. Drauge su žemės drebėjimais siautė ir andra su debesų praplyšimais, nuo ko užgimę tvanai, sunkino gelbėjimą žmonių.

Mieste Aosta, Italijoj, iš zokristijos spintos katalikiškos katedros bažnyčios, kur laikomi buvo bažnyčios pinigai, pavogė pusę milijono lyrų pinigų. Reikia čia pridurti, kad minėtos spintos vienu raktu negalima atidaryti, bet reikia trijų i kiekvieną raktą turi atskiras kunigas. Likosi suareštuoti keli kunigai, tame ir kanauninkas Jacod, pas kurį rado 7000 lyrų pavogtų pinigų. Tas išdavė kitus kunigus dalyvavusius vagystėj, tame ir artymą archieviskupo giminių. Spintos raktus, kaip užtikrina

sulmtieji, davė jiems vyskypstės kanclerius Ninnson. Turbut visi dalyvavę kokių nors butų vagystėj, dalyvavo ir pavogtų pinigų dalybose.

27 d. spalio, kaip garsina randas, Maskolijoj išrinko 205 trečiosios dūmos atstovus. Tame skaitliuje yra 70 randui priilankių, 15 demokratų, 6 mahometonai, 6 socialistai, 17 sanarių kairiųjų partijų. Jeigu tos žinios teisingos ir jeigu rinkimai teip eity i toliau, tai trečiojo dūmoj butų didesnė dalis randui priilankių atstovų. Bet tokia duma negalės žmonių nuraminti, jų neužganėdys.

Paryžiaus valdžios susėkė terptautišką vagilių trustą, prie kurio priguli vagiliai visokių kraštų. Centrališka trusto užveizda buvo Paryžiu. Laikraščiai užtikrina, kad prie to trusto priguli daug žinomų labai įtekmingų ypatų; todėl ir tamso jo darbas teip ilgai sekėsi.

I miestą Santa Cruz, Mexiko, angliskais garlaivys "Woolwich", atgabeno 400 chinečių ateivių, bet porto valdžios 200 jų palaikė kvarantėnoje. Tas teip suerzino kasočius, kad jie išitrakė peilius ir metėsi ant laivų igulos ir butų gal jurininkus išskerdė, jeigu mexikoniki kareiviai ir žandarai nebutų pagelbon pasiskubinę. Muštynėse daug jurininkų ir chinečių likosi sunkiai sužeisti.

Kaip paduoda laikraščiai, maskolikių policija vėl susėkė sukalb ant caro gyvasties. Jenerolas Krisky, girioj aplinkinėse Carskoje Selo patiko darbininkus kasančius pakasą, kuris kaip sako, turėjo eiti po caro rumu Carskam Sele. Manoma, kad norėta iškastame tunelyj padėti minas ir išmesti caro rumą su visais jo gyventojais i padanges. Tunelyj rado ir du darbininkus, kuriuos ir suareštavo.

Odesoj, teismas parmerkė redaktorių politiško skyriaus laikraščio "Odesskija Novosti" Julurą keturiems mėnesiams karejman, neva už platinimą neteisinių žinių apie valdžios darbus ir mierius. Mat dabar Maskolijoj užstojo toki laikai, kad laikraščiams beveik negalima svarbių žinių padavinėti, kadangi valdžios tarnai visada gali prie jų prikibti.

Ant salos Kubos terp gyvenotojų didinos nekenkimas amerikoj, kubiečiai mano, kad amerikoniakai juos prigavo, nes žadėjo vien paliusuoti salą nuo ispanijonų, o dabar ne leidžia kubiečiams laisvai gyventi. Kubiečiai Nacijonališkame teatre apšvilpino amerikonišką vėliavą, parodydami tuom panieką amerikonams.

Sveikata Austrijos ciecoriaus ant tiek pataisė, kad daktarai jam daleido pasivaikščioti parke. Jis atlieka jam priderančius darbus, peržiurinėja ministerių suteiktus raštus, pasirašinėja po dokumentais.

Iš kalėjimo paleido jau i moterį Helsingforsio universitetu profesorius, Malinbergiene, kuri buvo suareštuota drauge su amerikono Wallingio šeimyna. Kiti suareštuotieji dar sėdi kalėjime, bet du iš jų ketina paleisti.

Macedonijoj, pulkas ginkluotų vėlgarų, 21 d. spalio, užpuolė greikišką kaimą netoli Monasterio ir išplėšė i išdegino suviršom šimtą namų; užmūšė ir tulą kaimo gyventojų skaitliu.

Persijoj pasitraukė nuo vietų visi ministeriai, kadangi jie neįstengė nuraminti neužganėdintų žmonių. Maskolija i Anglija tyko tik progos, neva įvedimui tvarkos, užimti Persiją savo kareiviais.

Netoli Racatar, Mexike, indijonai Maya giminės užpuolė ant stovyklų mexikoniki kareivių. Užmūšė septynis kareivius ir vieną oficierą. Paėmė stovyklą i kareivių ginklus ir amuniciją.

Austrijos valdžios išdavė Italijos valdžioms grafienę Tarnovską ir jos numyltinį, Mas-

kvos advokatą Prilukovą. Apkaltinti jie užmūšė turtingo dvarponio Komorovskio. Byla atsibus Venecijos teismui.

Lisabonos uoste, imant anglis, paskendo Hamburgo garlaivys "Borussia". Pasazieriai vienok visi išsigelbėjo. Garlaivys "Borussia" važiojo pasazierius iš Hamburgo i Braziliją.

Anglijos parlamentas priėmė sumanymą, kad viešpatystė patintų i savo rankas anglų kasyklas ir anglų pardavinėjimą.

LIETUVIAI AMERIKOJ.

IŠ CHICAGO, ILL.

Chicago lietuvų gana daug gyvena. Tarpe jų atsiranda visokių užmanymų ir veikimų.

Draugijos, susidedančios iš praklinėsių, daugiau išsilavinusių ypatų, veikia šitą labai žmonių, o draugijos, susidedančios iš mažiaus, protaujančių, veikia teipgi, bet jų veikimo pasekmės ir nauda maža, kartais jų veikimas buvo net blėdingas. Kas do nauda gali but iš tokių veikimų, kaip: suteikimas medalo, kuris geriau pašoks, arba, suklaupus, dievobaimingai pasimelsti, ar užpikti mišias? Toks veikimas neatneša naudos draugijai, yra tik noro užganėdinimas; progresas nėra. Juk sakoma: "kas nežengia pirmyn, tas žengia atgal".

Jau praskambėjo garsas, kad "Aušra" rengia iki naujų metų penkis moksliskias prelekcijas, kas jas lankys, daug ko gero patirs.

Negana to gero darbo i veikimo labai žmonių, gyvenimas reikalauja, išvelka ir daugiau visokių dalykų; paveikslas, pasirodo reikalsas skaityklos.

Soc. Sanj. Am. 4ta kuopa jau nuo pusės metų svarsto i rengia programą lietuviškos skaityklos i knygyne. Atsilankęs žmogus i skaityklą, atras tą, ko jis geidžia: draugą, pažystamą, laikraščius, knygas, prakalbas i diskusijas — gerimo tik neras.

Neaiškysiu plačiau apie tai, nes tikiojusi, kad rengimo komitetas greitai laiku praneš, ir daugiau paaiškys apie knygyne i skaityklą.

Turiu priminti, kad 4ta kuopa L.S.S.A. jau turi sutapinusi skaityklai - knygynei \$75.00, ir 10 d. lapkričio 1907 m., Freitheit Turner saleje, 3417-3421 So. Halsted st., yra tam tikslui parengtas balius. Todėl, suprantanti reikalingumą tokios įtaisos, prisidėkite kuom kas gali: suteikdami tai skaityklai knygas ir viską tą, kas butų reikalinga knygynei. Manoma, kad draugijos susidedančios iš susipratusių sanarių teipgi prisidės prie to darbo.

Pakol tas knygynas įsikurs, pakol geri norai įsikunys, visgi praslinks nekuris laikas. O gyvenimas stumte stumia mus prie progreso ir mės, kiek galėdami, žengime prie jo. 4ta kuopa L. S. S. A. nutarė du kartus mėnesį laikyti skaitymus i diskusijas: pirmame ir trečiame nedėdieniuose mėnesio, i val. po pietų. Radavičiaus saleje, 33 gatvė, arti šv. Jurgio bažnyčios. Draugas turintis socialistišką ženką — nieko nemokės įžangos, o ieturis to ženklio, ar draugas ar ne, mokės po 5c. įžangos. Draugai ir draugės! Kviečiamės atsilankyti.

A. Zimontas.

IŠ NEW HAVEN, CON.

Buvo jau minėta, kad čia likosi įtaisyta vakarinė lietuviška mokykla.

Mokslas joje prasidėjo 9 d. rugsėjo. Mokytinių prisirašė apie 30; daugiausiai prie angliskos kalbos skyriaus. Mokiniai už mokslą nieko, ne moka, bet prisirašę turi padėti, kauciją, kad be priežasties, ne pames besimokinimo i mokyklą elgis sulyg komitetą išdirbtų įstatų. Pasibaigus mokslo metui, kiekvienas mokinis apturs savo doliarį atgal, jeigu niekuom ne bus prasizengęs.

P. B.

IŠ MARION, ILL.

19 d. spalio čianykščiose lietuviškosiose baizai, tapo sužeistas lietuvis (jo pavardė? Red.). Mat betekinant, sprogo teiklas

ir mūsų tautieji baizai sužeidė, net galvos kaulus suskaldė. Daktarai kaulus sudėjo atgal, bet nesitiki, kad sužeistasis galėtų išgyti. Pačias jis iš Kauno gubernijos, Vilkmergės pavieto, Sėtos valsčiaus, Vaiskonių sodžiaus.

S. Sarafin.

IŠ E. ST. LOUIS, ILL.

Čianykštis bažnytinis lietuvių choras, 21 d. spalio, parengė lietuvišką vakarą. Perstatė veikalą p. a. "Sykštus Raitelis". Buvo teipgi dainos, deklamacijos ir prakalbos. Roles buvo teip paskirstytos: rolė Aleano lošė Paspirgelis; tarno — P. Girkas; žydo — J. Jurgelaitis; Barono — J. Silingis; Gercogo — J. Sereikis. Visi savo roles atliko užganėdinančiai.

Baltrušitė deklamavo eiles "Eglė", O. Gudaitukė — "Atsigrįžk vėjai iš tos šalies, kur mano tėvynė".

Rainis kalbėjo apie revoliuciją Rosijoj. Aiškino barbariškus darbus caro tarnų, kaip vyrus, moteris ir mažus vaikus kazakai kanciais kajoja.

12 d. spalio buvo susirinkimas Lietuviško Kliubo, kuris tulą laiką visai buvo užmūgęs. Tame susirinkime išrinko administraciją: prezidentu — Jul. Mišlėvėvič; vice-prezidentu — Simeoną Joci; kasieriu — Juozapą Tervainį; protokolų sekr. — Juozapą Rainį; finansų sekretoriu — Jurgį Silingį. Sanarių Kliubas turi jau suviršom šimtą.

28 d. lapkričio, pn. 537 Collinsville ave., S. Jocio saleje, bus parapijos balius. Laikie baliaus, užmanyta atlošt teatrą. Aktoriai netrukus pradės darbuotis.

Parapijos reikalai čia pas mus gerai, dabartinis mūsų klebonas, kun. J. Gadeikis, užganėdina čianykščius lietuvius, nes jis rupinasi ne vien apie savo, bažnyčios, tikėjimo, bet ir apie tautiškus reikalus.

Zilabarzdīs.

IŠ SOUTH PARK, WASH.

Buvo čia vestuvės Vlado Valentos su Marcele Sitkiute. Susirinkę, bekalbėdami apie mūsų tautiškus reikalus, užmanė pakausti, kiek išgalint, tautiškiems reikalams. Visi tam pritarė i sudėjo \$6.75 c. (aukavotojų vardai ir jų aukos pagarsintos pereinam num. Rd.).

Pinigus tuos siunčiame "Lietuvos" redakcijon. Iš jų: \$3.00 skiriamas sušelpimui moksleivių "Aušros" draugystės fondon, o \$3.75 tautiškam namui rengiamam S. L. A. Butų gerai ir didelė mūsų tautai naudą atnešų, jeigu lietuviai prie kiekvienos progos rinkytų aukas kokiems nors svarbiems tautiškiems reikalams.

Lietuvių yra čia ne daugiasiai, bet su tautiškais darbais jie neatsilieka nuo lietuvių net tokių vietų, kur jų yra daugiau. Jeigu svarbių darbų atlikti ir negalime, tai bent, aukaudami pinigų, tokius darbus palaikome.

Darbai čia čia pusėtinai ir uždariai neblogiausi. Čianykštė draugystė D. L. K. Gedimino ant ateinančių kėlėdų rengia balij, o pelną ketina skirti tautiškiems reikalams.

B. Sitko.

IŠ WEST FRANKFORT, ILL.

Lietuviškų šeimynų čia yra 3, o pavienių lietuvių 26 ypatos. Yra čia kuopa S. L. A. ir kuopa L. S. S.

Yra čia vienos anglų kasyklos. Uždariai darbininkų ne prastai. Pereitą mėnesį, per neatsargumą naktingo boso, uždegė dujas. Tą kartą oloj dirbo 40 darbininkų. Eksplozija apdegino: 14 italijonų darbininkų, 5 anglionus ir 3 lietuvius: Jurgį Dvorskį, Juozapą Marcinkevičį ir Patenį. Visi lietuviai pasveiko; keturi apdegę italijonai mirė. Vienus kompanija nutildė suteikdama 200 ir 500 dol. Kiti ketina skusti kompaniją už neatsargumą.

13 d. spalio, pas Čepauską buvo krikštynos. Bešnekan apie atsitikimus Lietuvoj, Kazys Arevas užmanė sudėti kiek aukų sušelpimui Lietuvos revoliucionierių. Susirinkę sumetė \$11.30. Pinigai pasiūti "Kovos" redakcijon, kuri i aukavusių vardus ir jų aukas pagarsys. Paskirame juos pusiau — palaikymui revoliucijos ir literatūros fondui.

Motiejus Drauginis.

IŠ RHINELANDER, WIS.

Darbai čia čia gerai, bet i kitur pribuvusiam darbas sunku gauti. Čia yra lenty povykla didelės popieros dirbtuvės. I čia šio mėnesio užgimė čia streik, bet kad dirbtuvių savininkai streikaučių negavo, tai nusilenkė, darbininkai ant rytojaus sugrįžo prie darbo.

Lietuvių yra čia 2 šeimynos i 6 pavieniai.

J. M.

IŠ FRANKLIN, WASH.

Lietuvių yra čia viena šeimyna i keletas pavienių. Čia lietuviai nesilaiko ilgai, nes labai pavojingi darbai. Nuo gegužio mėnesio i 3 mūsų tautiečius patiko nelaimės: Juozapą Butkų sunkiai sumankė, Joną Plaskaitį užmūšė, Stanislovą teip sunkiai sužeidė, kad jis dešimtą dieną mirė, palikdamas dideliam varge jauną pačią. Apie sušelpimą kovojančių už mūsų tėvynės laisvę nieks nekalba, nes nėra kam paragyt.

M. Kalasukas.

IŠ MONTREAL, CANADA.

13 d. spalio čia atsibuvo pašventinimas vėliavos Sv. Kazimiero draugystės ir parapijos mityngas. Pasibaigus, draugai susirinko Vitauto Kliubo saleje. Besilinksminant, liko užmanytą paaukauti, kiek kas gali, sušelpimui i palaikymui revoliucijos Lietuvoj. Pirmsėdis vienok Sv. Kazimiero draugystės pradžioj šmeit i pėkti užmanymą i užmanytojus. Bet visgi revoliucijai sumetė keletą centų.

Mat Sv. Kazimiero draugystės pirmsėdis, budamas Philadelphiaj, gysrė savo pažangumu, o dabar, susidragavęs su kunigu Šlamu, su juom čia iš vien, jam padeda aveliu vilną kirpti.

Kanados girininkas.

IŠ KENSINGTON, ILL.

Pulmano karų dirbtuvėj likosi užmūstas lietuvis Pranas Luzevičius. Jis dirbo prie mašinos kilnojamos sunkenybes. Mašinistas paleido sukabas ir jos nu puolė tiesiog ant galvos pasilenkusio Luzevičiaus ir ją sutrupino. Gydytojai mėgino dar daryti operaciją, bet tas jau negelbėjo.

Velionis, persekiojamas maskolij valdžios, atkako 5 mėnesiai atgal Amerikon. Paėjo jis iš Skuodo valsčiaus, Telsių pavieto. Nors jis Rygoj buvo miestsargiu, tarnavo kariumenėj, dalyvavo ir karėj su Japonija, bet neprisigėrė carizmo rauku, kaip tai atsitinka su daugeliu menkai išmanančių lietuvių, bet priešingai, suprato tas skriaudas, kokias žmones kenčia nuo netikusios caro valdžios ir kitus stengėsi pamokyti. Ir čionai atkako, veikė savo brolių labai, stengėsi nesuprantančius apšviesti, pamokyti, traukti juos iš šaltis buvo didelis. Pražuvo daug gyvulių, daugiausiai avelių, nes čia bandas ir žiemis laike laiko ant lauko, pašaro gyvuliams neveža namon.

P. L.

IŠ ST. CLAIR, PA.

53 kuopa S. L. A. parengė prakalbas. Nors lietuvių čia yra i pusantro šimto, bet prakalbų klausyti atėjo vos apie 50 ypatų. Visi, išskyrus kelis, užsilaukė ramiai. "Albėjo draugas Antonov. Savo ilgoje kalboje aiškino, kaip kapitalistai, susijungę su kunigais ir valdžia, darbininkus visokiais budais skriaudžia. Aiškino, kokių būdu galia ty skriaudų išvengti. Ragino darbininkus vienyties i glauties prie socializmo; aiškino, ką galima but atsiekti visiems prigulint prie socialistų partijos. Kalbėjo apie valandą laiko.

Pasibaigus kalbai, kokių 9 metų mergaitė iš Minersville deklamavo darbininkiškias eiles. Po deklamacijai Antonov antur kartą kalbėjo apie revoliuciją Maskolijoj ir Lietuvoj, prašė šelpiti, kiek išgalint, kovojančius už žmonių laisvę su valdžią neteisėybėms.

Draugai sunėš ant stalo \$5.50, kurie perduoti tapo L. S. S. kuopos kasieriui, pas kurį bus iki rajono konferencijos, taigi iki gruodžio mėnesio šių metų. Dabar dar nežinia, kiek reiks užmokėti už kalbėtojaus atvažiavimą.

Čianykščiai lietuviai stovi ne žemiausiai, jų supratimas irgi ne blogas. Jeigu atsirastų daug dory i sumanių agitatorių, gal but galima ir ką daugiau nuveikti.

Yra čia pašelpinė Sv. Juozapo šv.

draugystė. Bandyta buvo suverti ir tautišką, bet iki šiol dar nieko nepadarėta. Gal vėliau geriau seksis.

Yra čia anglų kasyklos. Darbai čia ne blogiausiai, bet i šitū atvykusiam darbas sunku gauti.

Tautiesis.

IŠ ARGENTINOS, PIETINĖJ AMERIKOJ.

Paskutiniuose laikuose čia pradėjo važiuoti daugiau lietuvių, daugiausiai tokių, kokių i šiaurinę Ameriką neleidžia dėl ligų, silpnumo, ar dėl neturtingumo, stokos pinigų. Tokius daugiasiai Bremos agentas Missler siunčia i Argentiną, nes čia įleidžia visus, kas tik atvažiuoja, nors buty šlubas arba visai be turty. Vargas tik, kad ne mokant ispaniskos kalbos, sunku darbas gauti. Atkakusiems i Buenos Aires vieną mėnesį duoda šioj tokį valgį i pastogę emigrantų namuose, kur reikia gulėti ant grindų. Bremos Missler siunčia pulkus lietuvių i provinciją Mendoza. Randas, norinčius i vidurius krašto važiuoti ateivius, veža dykai geležinkeliais, kur tik jie nori. Bet nuvažiavę ten, nemokėdami kalbos, turi priimti niekiausių darbų už menkiausių užmokesčių, kiti grįžta pėkšti atgal i Buenos Aires.

Blogiausia, kad čia labai mažai yra apšviestųjų lietuvių, kurie galėtų ką nors padaryti ir pagelbėti atkankantiems savo broliams. Reikalinga čia buty kokia draugovė, kuri rūpintusi atkankančiais lietuviuiais vyrais i moterims, kuri duotų gerus patarimus savo broliams. Čia kartais pribuva i moterys su mažais vaikais be vyrų, kitos turi vyrus šiaurinėj Amerikoj, bet jų ten ne leido dėl akių, ar kitokios ligos. Tokias garliavij kompanijas, šiaurinėj Amerikoj neįleistas, ant vargo čia atgabena.

policistai ėmė šaudyti. Paskui šnipas sušuko, kad balsas panašus į švį buvo tikrai švies, kad šovė Zaks ir šovė į antstolį. Ir šit policistai puolė prie Zaks, pradėjo jį kratyti, bet revolverio nerado: nė kišenėse, nė ant grindinio, nė visame mieste nebuvo revolverio, iš kurio šovė Zaks. Zaksą nuvedė į kalėjimą ir Pskovo gubernatoriaus pareikalavo, kad Zaksą atiduotų kariškam teismui. Girdėti, kad gubernatoriaus reikalavimas ir noras užganedintas.

Vietinis laikraštis "Pskovskij Golas" pamatingai išsklaidino liudytojus ir visi jie tvirtina, kad Zaks sulaukėtas be jokios kaltės; vienas gimnazistas, kuris buvo minioje, tvirtina, kad jo kio švies iš revolverio nebuvo, bet po jo, gimnazisto, kojomis sprogo petarda, dėl kurios policija pradėjo šaudyti ir areštavo Zaksą. Tą patį, arba beveik tą patį, sako ir kiti liudytojai.

— Zaks nešovė.
— Buvo mesta petarda.
— Zaks stovėjo dešiniojoje gatvės pusėje, o petarda sprogo kairiojoje.

Taip kalba liudytojai, visas miestas persitikrines, kad studentas Zaks nekaltas.

Tekalba jie sau, tebuna persitikrinę, tas nieko nereikia; nieko nekankia pakarti venas studentas.

Bet kitaip kalba ir liudyja šnipas.

Sit jo parodymai prie tardymo.

— Sakyk, mielas, ar Zaks šovė? — klausia tardininkai šnipas.

— Šovė.
— Matei?
— Mačiau.
— Gerai matei?
— Kur nematysi — mačiau, kaip man pro ausis pralėkė kulka.

— Iš ko jis šovė?
— Iš armotos.

— Na, na?
— Taip, iš armotos trenkė!

— Mielas, kaip jis armotą galėjo pakeisti, juk jį keturi arkliai veža.

— Nu, jai taip, taip, turbūt, buvo revolveris.

— Matei?
— Kur nematysi, man kulka pro ausį pralėkė.

— Bet kur pasidėjo revolveris, jo visame mieste neradome?

— Revolveris kur? Palaukite, aš pagalvosiu ir tuojau pasakysiu.

Ir šnipas galvojo.

— Na, ar jau žinai? — paklausė vėl tardininkas.

— Žinau.
— Kur?

— Armotą, o ne, revolverį Zaks prarito.

— Bet visas miestas kalba, kad Zaks nekaltas, kad jis nešovė.

— Miestas gali, kaip nori, kalbėti, o aš sakau, kad Zaks šovė.

— Aš klausiu jus: kam jūs geriau įtikėsite — ar visam miestui, ar vienam Rusijos šnipui?

Tardininkai giliai susimąstė ir pradėjo tartis — kam labiau įtikėti — ar visam miestui, ar vienam šnipui!

Ir nutarė jie: jei prieš vieną Rusijos šnipą būtų ir visas pasaulis — tai ir tuomet vienam šnipui reikia greičiau tikėti, negu visam pasauliui.

Dabar studento Zaks laukia kartuvės.

Matai, kokius stebuklus Rusija daro!

Tu manęs, rasi, paklaus, kam tą studentą karia?

Kam? Rusijos valdžiai taip patiko žmonių kraujas, kad be jo negalėsi gyventi!

Tavo grafas Kuku.

NAUJI RAŠTAI.

Politiškas minių streikas. Su tais A. J. Išleido Lietuvių Socialistų Sąjunga Amerikų, Socialisto knygynėlis No. 6, Philadelphia, Pa. 20 pusl.

Aiškinamas čia išsivysimas ekonominių sąlygų ir kova darbininkų už savo tiesas su kapitalistais ir juos remiančia valdžia; aiškinamos ir priemonės, kokių kovoj griebtiesi turi darbininkai. Knygutė gera ir naudinga, ypač darbininkai privalyti skaityti ir joje tilpusiais nurodymais, paremtais ant datyrimų kitiuose kraštuose, atsitikus progai, naudotis.

(Toliaus ant 5-to pusl.)

Jautimai.

Jautimai mano širdyje nerimsta. Jie veržias, lieka, jieško, geidžia... Sirdis kaskartą vis gilyn grįstama... Dvasia po kurtą skausmą skleidžia... Jautimai mieli, ko jūs norams reikia? Kam jie tokį ilgęš dvasiai teikia?...

Sirdis viena, ji trokšta, geidžia, nori... Ji ieško to, kas jai atjaustų... Ji trokšta draugės, meile gori, Ji ieško to, kas ją apsaustų, Kuris suteiktų jai saulutės šviesą, Kas jai pritarų, duotų laimės tiesą...

Viena... kas žino, kaip skaudus tas žodis... Dygliuoti speigai gelia, žeidžia... Ar kas nors lašą džiaugsmo jai parodis? Kas duos tą jai, ko ji geidžia?... Viena... o, varge, kaip skaudu tesėti... Kur žuvo viltis laimę paregėti?...

Paukštelė miela, ką jautimą traukia, Yr ta, kokios nestengčiau nemylėti: Jinai tikrai mane mylėti laukia... Bet kur ji? ar galėsiu ją regėti? Veidelis mielas, pilnas priėjimo, Akytės pilnos saulinio šviesimo.

O kaip gi ilgų, kaip sunku ir skauda... Ir kas ta priežastis, kuri tą daro? Sirdis viena nerimsta, verkia, rauda, Mane ilgėtis ir liudėti varo... Kur viltis, kur gi viltis ta auksinė, Kuria man davė pajėgi krutinė?...

Kasdien sau vienas, kaip benaudis, sėdžiu, Aplinkui nieko nematyti, tisi sienos... Ar aš netikęs, ar esmiu berėdžius? Kodėl prabėga taip be džiaugsmo dienos? Aš žiūru, aš matau... atjaust netenka... Jinai išlysta, ji pro šalį slenka...

Snudu nuliudęs, pilnas sugrauzimo, Bet miegas niekai, jei save pažysti — Jisai geidžia jausmų užmiršimo: Jei to nėra, jį niekad neįsivysti... Vienok nuovargis, kaip mirtis, laimėjo, Ir gyvasties jausmai žutin įėjo.

Mačiau mergytę, ji mane bučiavo, Ji buvo atsidavus... man tikėjo, Mahe ji glėbė, spaudė ir liuliavo... Jinai mane tikrai, tikrai mylėjo... Aš jai buvau visai pasiaukavęs, Aš jai buvau su viskuom atsidavęs!

Kokia tai laimė, kas įstengs suprasti! Biauurs paliktų ir geriausias buvis, Jei šitą laimę reiktų man prarasti... Man ją atskirs tik vienas žuvis, žuvis!... Aš išbūdau: prie manęs nieko buvo... Aš vienas, vienas... laimė, viskas žuvo...

Buvimas be jautimo, be linksmybės... Gal aš nevertas, gal atrast nemoku? Gal jieskau laimės be griežtos teisybės? O gal nuo laimės, kaip žiogai, nuosuko? Esmiu klaidus: to jieskau, kas negimęs... Esmiu aš pats nepriplaikuman grimes...

Gal aš suteikčiau sviete kam nors laimę, Vienok aš niekam šiteip neišrodau... Kas man tikės? kas iškentės tą baimę? Vistiek, kas aš, vienok visiems nubodau... Kodėl gi teip? — aš pats suprast nestengiu... Beje, aš nemeilus, ir svieto vengiu...

Grauzimo kirmėlė širdij gyvena, Ji niekam neverta, ji vargą gimdo, Ji ligą veisia ir skausmus gabena... Jai mano dvasios spēkos nenurimdo: Jai reikia vaistų lupų ir akelių, Jai reikia meilės ir saldžių žodelių...

Jonas Viskoška.

A. Niemojewski.

Revoliucijos žmonės.

I.

Šuntakiais.

Varnas priėmė namų mokytojų vietą Javornicoje pas poną Mervartą labiausia dėl to, kad visiškai galėtų Gallo Kroniką atsiduoti. Varšavoje budamas, lankė teisės skyrių; bet jo dvasia nieko bendro neturėjo su pandektais. Rasinęjo eiles ir visai nebloga vartojo formą. Tačiau galvodavo: plynia žino, ar tas mus eiles kas-nors skaitys, o toksai Gallo išvertimas gali tapti palaika. Svaigino jį viduramžinė leoninų lotynų kalbos muzika. Persiimdamas deklamaciją:

Qui moverunt,
Qui senserunt
Carceres et vincula,
Nos ad laudes,
Non ad fraudes
Damus haec manuscula.

Svajojo tikrai, kad išversti Kroniką lenkų kalbon ir išgauti iš originalo visą muziką, kokia joje buvo. Nesirupino mokslo vyzų ginčais, ar poetiškas vienulis buvo iš po Antiochijos ir staiga iškilo aikštėn Lenkijoje kaipo Kruvšvicos

vyskupas. Ne — jam tik tas rūpėjo, kad aną seną raštijos paminklą perkelti ant tokio Wypianskio granitinis kalbos, kuris savo dramomis sužadino jame poetiškąjį ilgęš. Komarnickio vertimas jo nepakinkdavo. Kalba ten šėma, yt lapkričio diena. Tai ne pakilusios eilių srovės muzika, bet čiuskėjimas vandens ir maluno užimas. Prie to dar Komarnickis pakeitė eiles proza, o viduramžių leoninų vienuoliškiemeninėmis eilėmis; Kas kita toks Wypianskii! Jo dėjų prapaskoje šlamia žuolai, murma taurai. Kaip ten yra? Byl dvarzec drewniany z lipowych uwięzi, Na przelai sprzeganych przez krownie debowe... Tat skamba kaip pas Wagnerį, kaip uvertura prie Tannhausero, kaip dainos apie Nibelungus srove:

Uns ist in alten maeren
wunders viel geseit,
von heleden lobebæren
von grozer arebeit....

Varnas, užbaigęs lekcijas su dviem mokiniams, ištisomis valandomis vaikščiojo po didelį sodą ir medžių šlamėjime jieskojo melodijų tam vertimui. Vieną kartą panelė Mervartaitė uždainavo jam kariškąją dainą: W jaworowym gaju slowiki spiewaja.... — ir ta daina nuo to laiko visur sekiojo paskui jį. Skambėjo nuolatos:

Azeby was bylo jak na morzu piany,
Jeden dla mnie tytko,
Jeden dla mnie tytko —

Kiti žodžiai dingdavo vėsuloje nuogų šakų, spalio vėjo judinamų. Varnas stebėtinai atšalo prie visumeniškų reikalų. Pabėgo iš Varšavos nuo draugų mitingų, kurie tuo laiku svarstė pamatinį klausimą: ar reikia "palaikyti" nepriklomą Lenkiją, ar visrusiška konstitucija? Iš to iškilo keletas garbės teismų. Varnas nujaudė, viena, kad po senovės ima viršų tertium comparationis — palaikyti. Vieną kartą, nedėlios diena, vaikščiojo po tapolių aleją, kurį apsupa sodą. I murą atsirėmęs, stovėjo senyvas ukininkas Cmiel. Pasveikino Varną. Tas ant pasveikinimo atsakė pasveikinimu ir prasidėjo kalba.

— Ar neturi ponaitis ten ką paskaityti?
— Turiu ir neturiu. Laikraščius?
— Nors ir laikraščius.
— Kurjer Warszawski, Goniec, Gazeta Polska?

— E, atsiprašau ponaičio, kas šiandien tokius laikraščius skaityti? Kurjer'o Codzienny' ponaitis nelaidei?

Varnas atidžiau pažinėjo Cmielių. Bet ir jis atidžiau žiūrėjo į Varną.

— Gal ponaitis turi ką-nors tokių...
— Aha, tokių, kurios...
— Taip...
— Ką tokio... Neturiu...
— Labai įdomius dalykus kartais rašo!
— Gal Cmiel ką-nors tokių turi?
— Kad tokius raštus reikia gerai slėpti!
— Žinoma, labai gerai reikia slėpti.
— Dabar leidžia Varšavoje Gazeta Ludowa.

Ponaitis nematei?
— Gal ir mačiau... neatmenu...
— Stai, tokia — tarė Cmiel ir ištraukė iš užankio laikraštėlį.

Varnas nenoromis apsidairė į visas puses ir paėmė laikraštį.

— Gali ponaitis nesibijoti. Čia kaime darbas labai gerai eina.

Varnas nustebo. Cmiel gi teisi:
— Robotnik'ą ponaitis skaitydavo?
— Man rodos, kad jį spaustuvę surado?
— He, he, kada tas buvo! Bet nepilnai šešioms sanvatėms praslinkus, išleido į žmones naujoms naujoms ir tai dar kokį! O Czerwony Sztandar ponaitis matei?

— Parodykit.
Vėl ukininko užantyje kažkas sušlamėjo. Bet drauge su tuo pasirodė raudonasis apdaras sėjūninis.

— O tas raudonas, kas tai?
— Proletarijatas ir Buržuazija. Teisingiau sakant, Komunistų Manifestas.

— Ar tas jus taip užima? Kliasių kova?

— Ne viskas tiesiok kaimui pritaikoma, bet visgi protingai rasyta ir perskaičiusiam pasidaro makualeję šviesiau. Gal ponaitis tą perskaitysi?

— Labai mielai.

— O dvarponiui, ponaitis, ar negalima būtų kuomet kaip-nors paklausti?

Varnas sumišo. Cmiel pažūrėjo į jį ir tarė:

— Reikia, ponaiti, dirbti savo darbas visur — ir čia — ir ten... O, ateina laikai!

Varnas paslėpė viską, atsisveikino su Cmieliu ir nuėjo į sodą gilumą. Buvo piktas ir sugėdintas. Seniai buvo išsigydęs iš visokio visuomeniškumo. Popiera, bilia pauperum, visiškai nebuvo jam įdomi. Pagalios visiškai netikėjo jos pasekmingumu. Tas, kas šiandien su juo atsitiko, padarė ant jo tokį įspūdį, lyg kad pragaro vartai būtų po jo kojų atsivėrę. Mėgo skrajoti dvasios augstybėse, laikoti poezijos padangėse, lipinti iš minčių sparnus ir lėkti į dausas. Dailiai sapnuodavo ir taip jautriai jautė, kad galėdavo, kuomet panorėdavo, įjausti kvapnį, kokią užsimandavo. Nemėgdavo žodžio: agitacija. Tuo tarpu ta agitacija bėgė paskui jį iš Varšavos ir štai užkabino jį čia kurčiame kaime prasto kaimiečio lupomis. Argi ištikrųjų kiltų koks naujas pasaulis? Pasiekdavo jį jį neaiškios žinios apie naujųjų kariūnėnė emimą. Karė Tolimuoje Rytuose degė jau aiškia liepsna. Į keltą dienų vėliau ponas Mervartas pasakė jam per pietus, kad Mandžiurijos armijoje lenkų yra keturesdešimtis ant šimto. Varnas sumišo. Jeigu suskaityti kazokus, latvius, estus, ukrainiečius ir tikruosius rusus tame šešesdešimtyje ant šimto, tuomet viršiausios įjegos susidės iš tokių Cmielių. Tai kuone lenkų su japonais karė! Visas laikas po pietų praėjo jam ant benaudžio knisėjimos po žodynus. Keturesdešimtis ant šimto. Temstant išėjo sodan. Panelė Mervartaitė vaikščiojo jau valandą laiko po sodą. Sian

dien buvo ji labiau išblyškus, negu visuomet. Varnas priėjo prie jos. Pradėjo, žinoma, kalbėti apie tekančius dalykus. Bet pasikalbėjimas kažkodėl šį kartą nesisekė. Varnas atkreipė atidžią į lyg melancholišką jos užsilaikymą. Paklausė kame priežastis. O ji, iškart nedrąsiai, bet paskui vis atviriau, pradėjo pasakoti jam savo minčių. Gyvena žmonės fantasmagorijomis, lieka kažkokion nebuties šalin, iš trapių svajinių putų rengia valtis ir plaukia prie Palaimintųjų Salų — o ant reališkojo gyvenimo krantų lieka tamsi laudis, kuri prieš metus nė negirdėjo apie kokias-tien Geltonąsias jures, dabar gi ima ją i karę burias, ne tik vienturčius, bet ir šeimynų tėvus. Baisybė ją apima, tačiau eina, eina ir žusta svetimoje žemėje. Kaimai ištustėjo.

(Toliaus bus.)

KOKS PRIVALO BUTI VAIKŲ AUGINIMAS IR AUKLĖJIMAS?

RANKIUS RAŠTŲ, PARAŠYTŲ DOKTORA ŠLIUPO.

Prilyginimas dvasiško auginimo prilygsta kuniskamjam visam kame; o tatau tėvai ir augin-tojai turėtų labai įsitęmyti.

4.

Ką mes kuniskame penėjime vadiname skanumu, tas dvasiškame auklėjime yra žingeidai. Jeigu mes įgysime pajautų žingeidumą, o paskui ir žingeidumą proto, tai dvasiškas penas patinka, yra gaudus. Bet jeigu neįgysime žingeidumo, tai dvasiškas malimo įtaisais — smegens — gadinasi, kemsant tenai peną. O jeigu paduotasi penas patinka, tai jis ir susimala ir guodžia dvasiškąjį augimą. Taip tad vykstant kune, susitauso nuolatos naujos "celės" jo audiniuose; o numanyti galime, kad ir dvasiškas augimas taiso naujas nervų celes smegenyse ir visame kune, nors sunku būtų tada išrodyti aiškiai. Tos tad naujosios celės prisiglaudžia prie gentiškų joms senesniųjų, ir tasias sustiprina.

Pats prigimimas žino, kokio peno reikalauja abudu penėjimo buklų sveikiems audiniams nuauti: juk mes neturime noro valgyti netinkamo valgio. Bet žmonės tankiausiai klysta tame, kad nepamato dvasiškojo noro valgyti, ano žingeidumo, ir todėl neduoda jam nė jokio peno, arba jeigu ir duoda, tai ne tam tikrą. Iš to tad ir parolina, kad užtinkame taip daug paikų, dvasiškai suirusių žmonių. O tai, kad, žingeidumo nesant, mes duotumėme peną po šėvalia, kukikystėje ne taip tankiai atstinka. Daugumas vaikų pasilieka mulkiais dėlto, kad jų pajautos nėra, kaip reikiant, išmiktintos, beje dėlto, kad jų aktyvumas nėra penimas tam tikru penu; tad aktyvumą apima snudumas, iš kurio gal-būt jau niekuomet nebeatsikvoš. Kad daugumas žmonių nemato reikišiai ir negirdi arba nemoka uodų pajauti, kalti yra jaunystės metai, stoka tinkamo išsimiklinimo.

Kodėl iš namų, kur augina pamestinukus vaikus, niekuomet neatsirado dvasiškai lavys žmonės, nors kuniskas penas ten nebutų peiktinas? Už tai, kad prie didelės daugybės vaikų tikrai apie kuniską peną ir tegalima buvo pasirupinti. Kodėl iš tarpo artųjū-kaimiečių neatsiranda tyrinėtojai gamtos, gamtaziniai, nors artojai gyvena vidury jor ir nors tankiai jų bute nėra pinigų stokos? Dėlto kad artojai savo vaikams nesuteikia dvasiško peno, o labiausiai nepasirupina apie išmiktinimą jų pajautimų. Kodėl dailių dirvoj esti paveldimas muzikališkas talentas; per šeimynų šeimynas, kaip antai Bachų šeimynoje 72 sykiu paeiliui? Už tai, kad ten girdėjimas yra anksti išmiktinamas ir sustiprinamas Tame dalyke netiek turi svarbos "paveldėjimas", kiek ans ankstybas "pritaikinimas". Ir kodėl gamtos tadytojai tankiausiai yra kilę iš mokslininkų šeimynų? Už tai, kad čia apie kudiukus nuo pat kruties ir lopšio meto daug yra pasirupinama, ir jų pajautos esti tyčiomis išmiktinamos.

Kad dvasiškas žmogaus prigimimas pageidauja taip pat dvasiško peno kaip kad kuniško, tai matome nepilnai išsipletojusį pajautų vaikuose, apie kuriuos tėvai anksti pradeda rūpintis. Aklejie vaikai ir be pagalbos augusiųjų žmonių pagestėtinai išmiktina girdėjimo, palytėjimo, uostymo ir skonėjimo pajautas už tai, kad neturi svarbiausios, beje regėjimo, pajautos. O kurtieje vaikai, su kuriais tėvai nė nemoka pasielgti, pageidaujami dvasiško peno, išmiktina gamtinę jautrumą kitų pajautų. O kaip toli nueina išmiktinimas palytėjimo pajautų tarpe kurčių ir nebylių, tai parodo vaisiai, atsielti daktaro Howe, auginant Laurą Bridgeman, kaip matome skaitydami jo raštus; o juk ir šiaip gyventojai South Bostono tai regėti galėjo per ilgas metų eiles. Kitą tolygią paveikdant suteikia Elena Kelber, kuri net universitetą su pagalba pabaigė Amerikoje. Taip-gi žmonės, neatskiriantieji spalvų, turi tokį pat norą gauti dvasiškąjį peną. Tačiau, nors akumas ant spalvų esąs paplitis tarpe ketvirtadali visos žmonijos, mes jį retai teuztikame, ir užtinkame tikrai moksliskai betardydami, o tai dėlto, kad apsilpinta spalvų pajauta ant tiek sustiprina, kurias švelniausias pažymes to mažumo spalvų, kurias gali pastebėti, ji taip gerai atskiria, kad spalvų akumas nėra patėmijamas.

Už tai matote, kad ne apsigimimas yra kaltas, jeigu pajautos, tieje dvasiško išauklėjimo vartai, nėra išmiktintos ir nudailintos, bet kaltas yra neišobuliniamas pajautų ir dvasios; toks miklinimas ir tobulinimas prasideda gana anksti ir gafi išlavinti visas pajautas, jeigu jis, bėgant laikui, nesumažta. Berods nevalia įsriginti regėjimo pajautą žindomo kudiuko spindinčiomis šviesomis ir greitai atskieičiojančiais pavidalais bei spalvomis, nevalia užglušinti girdėjimo pajautų bloga

muzika, čerkšmu ar šlaip vienodumu garsų, ne reikia atbukinti uodos pajautų per nevalakumą bei ankstyvą užnuodytą kuno, — bet tuos dalykus jau lengvai supras išmintingi tėvai.

Ne sunku palaikyti pajautų aktyvumą arba žingeidumą, atsisirasinant taip nuo perdaugio joms suteikiamo peno kaip ir nuo peno vienodumo. Jau visas svietas pripratęs prie vidutiniškų atmainų kuniškojo peno, kur galima esti, — o kodėl taip turėtumėme nedaryti su dvasiškoju penu?

5.

Kaip sumalimas valgio yra svarbių daiktų kuniskamjam penėjime, taip lyginai dvasiškamjam auklėjime svarbus yra — supratimas. Kaip kuno penėjime reikia žiūrėti, kad maistas būtų suvartojamas, taip pat reikia daryti ir dvasiškamjam auklėjime. Jauną žmogų galime užauginti ryjūnu, daugėda, kurs visus valgytus tik pavirsutiniskai suvartoja ir gyvens tikrai žarnų ar grobų labui, tapdamas ir pats grobu ažuot darbščiu žmogumi, beje-bus tingus ir sugležnėjęs, ažuot buti dailus ant kuno, bus išpurtes ir galiai išaugęs, kurs ir geriausia valgi išvaro laukan pusiau sumaltą, už tai, kad neduoda gana laiko atitaisyti celių visokiuose kuno audiniuose. Toksai pat pavojus gresia ir dvasiškamjam auklėjime. Pajautų įspūdžius galime taip suteikinti, kad jų tik mažuma taps suvartota, taip juog "kas per vienas ausį jeina, per kitą išeina", arba vėl atmintis arba omuo gali taip tapti apkrauti daiktais, juog per tulą laiką rods jie ten užsilekia ir gali būti iš galvos išpasakoti, bet kadangi jie ne suprasti, ne permantyti, tai ir ne gali iš jų susilaukti spratvimai, sprendimai, stigavonės.

O kitas tolygus pavojus esti skanume. Nevisi valgymai yra lygiai skanūs, nors sveikas kunas laimi daugiausiai skanumo, kada jis iš tiesų yra alkanas ir ištroškęs. O kada išlepiname vaikus taip, kad jiems patinka tikrai skaniausi ar patiklus valgymai, ir dar jeigu leidžiame taip sugadintam skanumui arba lepumui įsivyrauti, tad vaikai tampa silpnais, niekuomet neturi tikro noro valgyti ar gerti ir nesijaučia pilningai sveikais, kadangi jiems trūksta reikalingų daiktų suingumui kuno celių. Lyginai taip pat esti ir dvasiškame penėjime. Kada paliekame jauną žmogų patį sav pastebėjimuose, prilyginimuose ir supratime to, kas jam patinka, tai jis prastoja sveiką alkimą kitų dvasiškių valgyimų, kurie ne mažiaus reikalingi visapusiškam išpletojumui ir išobuliniui žmogieskos dvasios.

Vartojimas sveiko valgymo suėdžia taip-gi sveiką ir darbščią dvasią. Nereikėtų nieko imti i save, kas nėra suprantama, tai-gi ir nėra padaroma mūsų dvasios turtu, kas neatneša gero vaisiaus visu-kuo, ir kas negali būti gyvenime vartojama. Visa-kas, ką pastebime, turi būti suprasta prigimtiniame sąmazgyje, turi būti pažinta tiek, kiek įstengia pažinti mūsų pajautos. Prie pastebėjimo turi prisidėti mąstymas, prie žinios to, kas yra, tyrinėjimas to, dėlko tai taip yra, ir žinoma, priplaikumas mūsų žinių, beje suvartojimas jų ten, kas jam tinka. O jeigu kas tapo kitaip išmoka, tai tapo paimta i galvą, bet ne perprasta; tad ir mokinčiausias žmogus pasilieka tik dvasišku grobu, kurs nuolatos priekmša smegenis, bet niekadoss sveikai veikti nemoka. Atmintis lengvai prisipildo žiniomis, kurios be prigimtinių sąmazgio, ten patekusios, pasilieka tikrai sunkumu, o už tai greitai vėl išlekia, "išgaruoja", užsimiršta. Ir kuomi mūsų mokslai šiadien eina platyn, tuomi pavojus didyn eina žmonėms, kurių atmintis tokiu būdu apskranda, dėlei jų dvasiškos nesveikatos ir dėlei užmiršimo to, ką mokinosi. O juk yra maž-ne stebuklas, kaip atmintis gali tapti turtinga žiniomis ir apsaugoti jas nuo prauties, ir kiek tai naudos ji atgabendų, jeigu mąstymu, spratavimu, supratimu ir pritaikiniu tos žinios taptų tikru dvasišku penu. Atsiminkime, kad jau pačioje kudiakystėje galime padėti pamatą tam visam, vaikuose sužadindami savišką dvasišką darbštumą.

6.

Mės žinome, kad žmogaus kraujo ketur-penkė dalis susideda iš vandens, o likusioji dalis — iš karbono, oxygeno, hydrogeno, nitrogeno, kalkių, geležies, fosforo, sieros ir dar kitų gaivalų. Kad kunas gyvas būtų, mės turime, įimdami valgi, tuos tai gaivalus įjinti, indant kraujas galėtų juos visame, kur pridera, patalpinti. Mat kuno organai arba įtaisai susiziedę yra iš įvairios medegos. Taip, kaulai darosi iš fosforo, kalkių, oxygeno; smegens ir dirksnys (nervai) susitauso iš visokių gaivalų, taukų, baltymo, fosforo, magnezijos ir tt.; plaukai, plunksnos ir nagai pasidaro iš sieros ir titnago, tiemsiems susijungiant su kitais dar daiktais; geležis, kuri suteikia kraujui raudonumą, drauge su titnagu, pridudua štyvumą plaukams. Tai-gi mės matome, kad įvairius kuno įtaisai reikalauja ir įvairaus peno; tą-gi peną jie gauna su pagalba kraujo. O jeigu i kokią nors įtaisą patenka ne tam tikras penas, paveikdant, jeigu kaulo gaivalai ten nusisėda, kur jie nėra reikalingi, širdyje ir kraujagyslėse, tai įtaisas suserga. Tai-gi, indant kunas laikytųsi sveikas, reikia jo įtaisoms gauti prigulintis tam tikras penas, pertaisytas kraujuje.

Visai taip pat yra ir su dvasia. Pirmiausiai dvasiai daiktu yra — turėti nuovoką apie kokį-norint daiktą; o nuovoka yra gaunama su pagalba pajautų; tai-gi dvasia negali nuovoti tų daiktų, kurių pajautos nebus prityrusios. Atsimename tai, ką jau nuovokime. Atmintis reikia mankštinti ir lavinti tankiais atkartojimais regėtų arba šiaip su pagalba pajautų nuovotų daiktų. Nuomone, anoji dvasios galybė, kuri suteikia ir sugretina smegenyse tai, ką žmogus atmena, reikia miktinti ciliuojant įvairius atmenamus dalykus, jų lygybę ar pagal skirtumą. Protas iš tokių nuomonių daro spratavimus, praskina kelią taisyklėms ir teorijoms; tai-gi protas jau pasigauna tuomet, kada nors mažumą yra išlavintos anos pirmiaus minėtosios galybės dvasios. O dėlto, kad žmogus gyvena draugijoje, tai dvasia turi ra

patiesi viską taip sutvarkyti ir sutvarkyti, kad ji nekentų sava gyvybei: tai-gi išminti išbūtiname prisistebdami gyvenimui. Gyvenime susitinka vienas žmogus su kitu, viena draugija ir valstija su kitomis, tad yra reikalinga sąžininga turėti tuose susinešimuose, o sąžininga ištaiso mokslas doros ir paveikslais ir žodžiu. Gyvenimas vis, taip sakant, pima naują pyne, tai tą kitą naujai jis išranda, o tai darosi su pagalba vaidintuvės; vaidintuvė-gi mikliname geriausiai su pagalba dailių: poezija, dainavimu, muzika, teplioryste, architektūra, skulptūra.

Tai-gi auklėjime dvasios randame vietą mokslams maž-daug tokioje eilėje: gamtos mokslai, matematika, draugijos mokslai, doros mokslai, dailiosios mokslai.

Kaip kraujas kuno augime yra išnešiotų reikalingų maisto dalių, tad dvasios auklėjime yra nudingumas. Dvasia geriausiai išsivysto iš mąžystės vystyklų, kada mėsą ją penime peni jai naujingu. O tasai dvasiai naudingas penas daro ją ir padoria. Tai-gi ir gyvenime naudingieji mokslai yra tikriausiai įrankių labai išauklėjimui dvasios. Kiti keliai yra pražūtingi dvasiai. Kas dvasiai neduoda tam tikro maisto, tas ją varo į ligą. Ir kaip mės, iš tos pusės žiūrėdami į auklėjimą dvasios, turime šiądien paniekinti aną begėdiškai beprotišką varginimą dvasios gramatikomis Lotynų ir Graikų kalbos?!

7. Dvasiškame auklėjime taip pat turime nuodų ir apipenus kaip ir kuno auginime. Abeji nuodai ar pagadina tiktai sveikata — tada galima yra prie jų maž-daug prisipratinti — ar jie ardo gyvastį greitai ar palengva. Berods yra daugiausia žinomi nuodai, kunui kenkiantieji, negu maitojantieji dvasią, nėra anų veikimas yra greičiau ir lengviau žiūrėjimas. Turime knygas su aprašymais ir paveikslais nuodingų gyvūnų, augmenų ir naugų; tai-gi mokyklose mokėdami reikalingiausius daiktus, o atsvaras nuodams, antidotos, neretai atsiranda naminėje aptiekutėje. Bet ne taip yra su dvasiškaisiais nuodais. Tuos tankiausiai duoda kaip sveiką peną ir parduvinėja brangiai arba vėl — zinia apie juos mažai yra pasiplatinusi ir atsvaras jiems teesti mažai žinomas.

Prie dvasiškų nuodų pirmiausiai priklauso prietariai, prie kurių reikia prisikaityti diduma to, ką paprastai vadiname tikėjimiskiu pasivaigimu. Veikmė prietarų paprastai apsirėikia kaipo vi-satinas supailejimas, susilpnėjimas mąstymo (mąnymo) ir valios, o tankiausiai kaip koks susilpnėjimas ar sumugulijimas tulos smegenų dalies. Berods retai atsitinka, kad prietariai žmogų ant vietos užmuštų, kaip kad kartais padaro baimė baidyklų ar šmėklų, kur dvasiškieji nuodai susiduria su kuniškaisiais. Tankesni-gi yra atsitikimai, kur visas gyvenimas pavirsta į kentėjimą dėl prietariškos baimės anų pasakiškų viršprigimų esybų (dievų ir velnių), kurios buk, prisigriebiančios prie žmogaus gyvenimo. Nemažesniu prietaru yra lūkestis ano gyvenimo, kur busi atlyginta tai, kas čion pasiliko nesuliginta; tasai prietaras apstabdo mąstymą milijonams žmonių taip labai, juog jie nėra tyliai sunkenybę, kurias suvienyomis pajegomis galėtų nutrenkti šalin. Prietaru dėlei tuo daugiausia išduoda ir užmušta žmonių negu dėl kitų kokių priežasčių. Geriausiai prietaras vaistu yra išlavimas pajautų iš pat mažens: geras ir pilningas regejimas, girdėjimas, jautimas, nes tai veda į tikrą pažinimą svieto, į dvasišką veiklumą, tai-gi ir į savistovą mąstymą. Jeigu tėvai, o labiausiai motinos, mokėtų vaikuose išlavinti pajautų įtaisais, tai veikiai įvyktų tikras žmonių auklėjimas ir išgyvenimas. O tai jų nėra taip sunku išmokyti išmanimes augintojams vaikų.

Kitu dvasiškų nuodu yra tai — nelaba paveizda. Jaunūnė išmoka gero ar pikto daugiaus per paveizdą negu per mokymą. O tiesą sakant, ir mokymas pasilieka neskalsus be geros paveizdos. Negalime lūkti, kad tie vaikai, kurie nuo pat lopio mato nesutikimą vyro su pačia, girdi piktžodžius ir barnis, justuri žiaurumą ar susilaukia neapikantos, patys vėliaus kitaip darytų negu mokinosi iš paveizdų. Berods ne-kaip negalime vaikus visai išliuosuoti nuo įtėmimo nelabos paveizdos, bet ten, kur tai atsitinka, reikėtų tuojau panaudoti priešnuodius, įbaidimą, kad taip nedaryti, matydami prigimtą koronę — biauromą nelabos paveizdos, o paakinant apie gražumą gero elgimosi.

9. Tarp maisto kuno reikia dar paminėti vandenį bei orą. Berods tuodu maistu vienu negalėtų ne alkū nutildyti, ne gyvastį palaikyti; o bet jiedu yra reikalingi kaip ir kiekvienas kitas penas. Visai be vandens kokiame-nors pavidale žmogus patirvos divi-tris dienas; o visai be oro jis negyvens nė vienos adynos. Svarme savo kuno randame mažne pusę vandens, ketvirtadį oro, — ir kas iš to pragaista, turi būti atpildyta, o be to negalėtume jį kito peno. Kiekvienas penas turi savyje turėti vandenį arba vandenį jis turi būti mirkstantis, vandenį — labiausiai šilumą — išleidintas ar išstarytas, idant galėtų būti sumalamas, ir be vandens mės neturėtų būti maisto sumalui sulčių (spaudalai, skilvio gyltis, tulzės, kasos ir grobų skystimai). Be oxygeno oro nepasidarytų kraujas. Be vandens ir be oro mės neturėtų būti ne skanumo, ne uoslės, tai-gi ne noro valgyti bei gerti.

Yra įdomu, kad ir čion dvasišką penėjimas panėsi į kuniškąjį, ir galimai tatau lyginti iki iš-galių. Berods ant pirmo pažvelgimo, tartum, natvna yra, kad dvasiškio penėjimo vandeniu esti tikrumas, o dvasiškio penėjimo oru — teisybė; o vienok taip yra iš tiesų. Kaip vienu vandeniu ir oru kunas negali būti gyvas, o labiausiai maistu, kurs nebūtų persiėmęs vandeniu bei oru, ar vandenį išmirkytas ir išleidintas, taip pat ir dvasišką peną nepagalmonės dvasiškio augimo, nebudamas perkandamas tikrumo ir teisybės, nebudamas perimtas ir išleidintas. Kaip grobas yra chemišką virtuvę, kur penas išsiskirsto į savo su-

krautines daleles, moksle vadinamas atomais ir molekulais, kitiškai susikrauna ir įvairiems įtaisams prisiguludina, o tai vis tiktai tuomet, kada penas yra valdingas ir sotinantis; taip pat ir dvasišką peną — jeigu norime, kad jis taptų sumaltas — turi pasiskirstyti į tikrumo ir teisybės įpatybes ir tapti pasavintas dvasios. Pasidaro dvasiškios celės ir susikrauna įtaisai (nuomonės, supratimas, sprendinys, stingavojimas) tiktai tuomet, kada jos užgauna tikrumo įpatybes pastebėtųjų daiktų; bet reikia tos tikrumo įpatybės su-prasti ir teisybės keliu pertaisyti, jeigu dvasia turi augti ir stembti; priegtam vaikas turi savarankiškai veikti, jeigu anos tikrumo įpatybės turi jam suteikti teisybės paveikslus daiktų, išlaik jo esančių. Tai vis, ką mės vaikui išneiname, nesi-rupindami, kad jis tai pats priritų ar išrastų, ne-padirba dvasiškų celių arba bent duoda jam ne teisybės nuomonę, kuri neguodžia dvasios augimo.

10. Reikia pasakyti ir tai, kad ramumas arba ty-lumas miege ir atsilsyje yra kaip dvasiškų taip lygiai ir kuniškų penų. Knomet kuno maistą žmogus ima į savę būdudamas, tui prisitaikini-mas sumalto peno įvyksta atsilisio laike, o labiau-siai sveikai miegant. Kas mažai miegti, tas re-kaulauja daugiausia peno ir tankesnio valgydinimo negu tas, kurs prigulinciai miega ir atsilsi. Juomi sveikiau miegame, juo išlaikome didesnį išteklių peno, ir nakties darbas labiausiai alina negu dienos. Tas pats yra su oru ir vandeniu: knomi daugiausia savo kuną laikome tyrame ore ir kuomi tankiaus kuną plauname, ar maudome, tuomi ge-riau išsiplėtoja ir sustembsta visos kuno dalys, o ir tuomi geriausia susivartoja suvalgytas penas. Taip pat yra ir su dvasiškų penų: jis geriaus pa-tinka, kada reikalingas; atsilisio laikas, o labiau-siai sveikas miegas parupina dvasiškąjį permali-ny ir celių taisymą. O kadangi vaikams reik-ia taip daug mokiniesi ir taip greitai augti ant kuno ir ant dvasios, jie turi ilgai miegoti. Bet miegas, kiek galima, turi būti be sapnų ir tykus. Vaikams miegant, ar vasarą ar žiemą, turėtų bu-ti langai praviri, o eidami į patalą, ar atsikėlę, jie turėtų maudytiesi arba bent nusiprausti šaltame vandenyje, idant pasilikty dvasiškai šviežiais ir kuniškai tvirtais. O tatau apsergti nuo daug-daug ligų ir nuo dvasiškai-doriško nupuolimo.

Kadangi vaikai darbininkų neturi tiek pinigų, kad tai vis išpildyti galėtų, tai tėvai jų tuomi stropiaus turėtų pasirūpinti, idant greitais žings-niais ateitų ta gadyne, kada bus galima dalykuose auginimo kuno ir dvasiškio auklėjimo visų žmo-nių išpildyti tai, kas yra reikalinga. Tiktai drau-gijoje, sutvarkytoje ant teisingumo pagrindu, tai yra galima.

11. Dabar jau bus aišku, kad supaikinimas žmo-gaus yra vaisiumi netikusio auginimo ir auklė-jimo. Kas gyvena tarpe Europos kultūriškų žmo-nių, o paskui pateko tarpe „gamtažmonių“ arba laukinių, atranda su nuostaba, kad tarpe šitų yra mažiaus paikumo, o daugiaus gabumų, priplai-kumo ir sveiko proto. Tarp jaukiųjų tautų iš-siplėtoja „augštesnėsė“ luomos draugijos talen-tai, ir labai įvairūs talentai; bet darbininkas nu-grimsta į gilumą dvasiškio neparangumo užtai, kad jo mąstymas naikinamas esti prietariais; jis nesimokino tai, kas yra tikru ant svieto, pertai-syti į teisybės nuomones ir tt. Mat darbininkų dvasiškąs įtaisais — smegens — yra priemoniškai sumerninamas. Juk ir pati kalba, tas svarbiau-sias įnagis dvasiškam auklėjimui, taip tapo su-jaukta tarpe jaukiųjų tautų, juog žodžiai jų k-kių ženklinia šiądien negu pirmąkštę prasmę. Ar-gi tad ne Babyloniskas sumaišymas nu-omonių išeina? Tai-gi tėvai, kurie nori apsaugoti vaikus nuo supaikinimo, gali labai daug gero da-ryti, su jais daug šnekėdami, pratindami juos ma-tyti, girdėti, uostyti ir skonėti dangieriopus daik-tus, ir klaisinėdami apie tai, ką jie yra pastebėję, gali ir turi vaikams pasakyti tikrus žodžius ir jų kalbą pagerinti, vis-gi ant sykiu ne per daug, o tankiai atkartodami tokius pratinimus, iki ant-galo vaikai regimai jau savarankiškai galės pro-tauti. Niekas nėra dėkingesnio ant svieto kaip toks tėvų tankus užsiėmimas su vaikais, ku-rį darbą rods šiądien su dideliu vargu gali atlikti darbininkai. Priegtam reikia mažiukus, kiek ga-lint, mažiaus peikti ir girti, o tiktai akimis ir veido suraukimu ir galvos palingavimu jiems pa-rodyti pritarimą ar papeikimą. Nereikia taip-gi viską laikyti melu ir bartiesi ten, kur vaikų vai-dintuvė žaidžia, labiausiai jeigu vaikai yra ga-būs: reikia tik jiems parodyti teisybę ir atskyru-mą teisybės nuo melo. Yra pedagogai, kurie vi-sai šalin atmeta pasakas auklėjime vaikų. Bet tai daroma yra be reikalo dėlto, kad taip-gi vaidintu-vė vaikų turi gauti maistą, ir dėlto, kad iš anų pasakų, seniausio dvasiškio peno musų pratėvų, yra galima išgauti geras pamokinius. Supran-tamas tai dalykas, kad musų vaikai, turi šiądien žinoti, juog tose pasakose nieko nėra tikro, kad jos yra pramanytos, — ir vaikas tai lengvai su-pras. Iš tos pusės žiūrėdami, suprasime gerai pa-tytis, kaip dideliu prasikaltimu yra ans įkalinimas vaikams, buk esą tikra teisybė, ką jie randa pa-sakose Bibliškos istorijos.

12. Prisižiūrėję, nors trumpai, į kunišką dvasišką vaikų auginimą ir auklėjimą, dabar mės pasiai-kinsime mažais, nepažymiais atsitikimais, koku budu mės priemoniškai sužadiname taip vadinamą vyrišką ar moterišką pobūdį, kurs — aš dar syki sakau — nepriguli nuo kuniškos arba fiziologiš-kos įpatybės abiejų lyčių.

— Pereitą sanvaitę Chicagoj pasimirė iš viso 500 ypatos, arba viena ypatą daugiau, negu už pereiną: vyriškų pasimirė 297, moterų 212. Daugiausiai mir-čių buvo nuo plaučių uždegimo,

(Toliaus bus).

(Tas nuo 4-to pusl)

Lietuvių tauta šėnoveje ir ši-gien. Parašė J. Šilpas, M. D. Antras Tomas. Plymouth, Pa. 563 pusl.

Sitame Lietuvos istorijos to-me telpa tikra musų tautos isto-rija. Čia spėjimams ir fantazi-joms mažai yra vietos. Mede-ga sunaudota veik visa, kokia tik galima rasti. Žinoma ir čionai daugelyj dalykų su autoriaus išve-dimais galima nesutikti, bet me-dega surinkta yra svarbi. Apa-rašymai Lietuvos praeities eina iki laikų karaliaus Zigmanto Augusto, taigi iki 16 amžiaus.

Vargdieniai. Apsaką iš tikrų atsitikimų penktos ir šeštos de-šimties 19 šimtmečio. Parašė Aleksandras Fromas (Guzutis). Plymouth, Pa. 1907 m. 187 pus-lapiai.

Telpa čia XIII vaizdėlių arba, geriau sakant, atsiminimų, kuriuos autorius pats matė arba girdėjo nuo žmonių arti sto-vėjusių. Guzutis žinomas lietu-viskas raštininkas. Nors jo dra-moms galima šį tą užmesti, tai atsiminimai parašyti geriau, apa-rašyti teip, kaip jie ištikro galė-jo atsitikti.

Žmogus. J. Akuratero apysa-ka. Iš latviško vertė J. Baniulis. Plymouth, Pa. 1907 m. 40 pus-lapiai.

Vaizdeliai Akuratero latviškoj rašilavojo užima tokią jau vietą, kaip trumpos apysakos ir vaizde-liai Sinkevičiaus lenkiškoj litera-turoj. Gerai p. Baniulis padarė supažindindamas lietuvius su rašais vieno iš geresnių musų pusbrolių latvių raštininko.

VIETINĖS ŽINIOS.

— Perteitos nedėlios diena, su-jungtos visos gyvenančių Chi-cagoj šveicary draugystės ap-vaikščiojo 600 meilės sukaktu-ves garsios prisaišos ant kalno Ruetli. Čia šveicary vadovai, 8 d. lapkričio 1907 metuose prie-sieki išliuosuoti tėvynę nuo Au-strijos jungo ir tą išpildė. Mu-sų draugystės nė jokio apvaikš-čiojimo negali išvien parengti, kadangi tarp musikių truksta mat vienybės ir supratimo.

— Lapkričio mėnesy, Interna-tional teatre, ant kertės Wabash ir Harison str., davinės pre-tatymus, per 13 sanvaitių, surin-ka Europoj itališka operos trupa susidedanti iš 130 muzikantų ir dainorių. Davinės itališkas, prancuziškas ir vokiškas ope-ros. Tiktai per pusę bus pi-gesni negu ant didiosios iš New Yorko ant trumpo laiko čia atkankančios operos trupos.

— Namuose pn. 967 Bryn Menor ave., į gyvenimą Rumst-iko, pereinęs nedėlios naktį iš-kraustė vagilius. Pirmiausiai pa-budo Rumsticko pati ir prikė-lė vyrą. Vagilius, vienok, grei-tai išsitraukė revolverį ir gaz-dindamas šovimu, liepė nesikru-tyti. Pati, pamachi revolverį, rekdama, paško iš lovos ir nuo viršutinių lubų ant gatvės iššo-ko per langą; nusilaužė koją ir teip sunkiai apsikulo.

— Gyvenantis pn. 435 S. Halsted street suivėjas Sshmidt, sergantis nuo kelių sanvai-čių, pereinęs nedėlios ry-čią, nustumęs nuo lovos li-goj į prižiūrinčią pačią, per lan-gą iššoko nuo trečių lubų ant gatvės. Nugabeno jį į paviečio ligonbutį. Daktarai rado, jog galva jo suskilo, todėl jie netu-ri vilties, kad jis galėtų išgyti.

— Ant kiemo namų pn. 328 S. May str. gyventojai rado nuo bado apalpusi, neturintį pasto-gės 55 metų darbininką Johną Walter, kuris ant kiemo atėjo pasislėpti nuo šalčio. Gerai dar, kad esantis ant kiemo suo-pradėjo loti, savo lojimū sukė-lė žmonės, kurie, radę be žado gulintį žmogų, nugabeno jį į paviečio ligonbutį.

— Pereitą sanvaitę Chicagoj pasimirė iš viso 500 ypatos, arba viena ypatą daugiau, negu už pereiną: vyriškų pasimirė 297, moterų 212. Daugiausiai mir-čių buvo nuo plaučių uždegimo,

nes 68, nuo džiovos 62, užmu-systų buvo 45.

Pavieni sąnariai „Aušros“ draugystės, pereinę savo adre-są, malonėkite, kaip galima grei-čiau, prisijusti Centro Finansų Sekr. K. Gugui, 4945 Justine st., Chicago, Ill.

APGARSINIMAI.

PASARGOS SKAITYTOJAMS.

1) Kada reikalauji permaitinti adresą, dėl siuntinėjo laikraščio, visada paduok ir senąjį savo adre-są. Jeigu pats gerai rašyti ne-moki, tai adresą duok kitam, ge-riau mokančiam, parašyti.

2) Pinigus geriausiai siųsti per Money Order arba registruotame laiške. Nedėk į laišką smulkių si-dabrinų, nė aukšinių pinigų, nes jie kelionėje kopetą praplės, iš-puls ir prapuls. Geriau, vietoje smulkių, idėk pačinių markių už tą sumą. Pačto markės priima-me tiktai vietoje smulkių, kur su-ma mažesnė už \$1.00. Jei suma siekia \$1.00 ar daugiau, tai mar-kių nesiųskite, bet dėkite pinigus arba Money Order. Jeigu suma bus \$1.25, tai galima dėti \$1.00 pinigais, o 25 c. markėmis. Vie-nok markės turi būti visame svei-ko, nesulipusios viena su kita, nė prie laiško prilipintos, teip kad galėtume jas panaudoti savo lai-škam. Sulipintų markių nepriima-me. Markės priimate tiktai su-vienytų Valstijų Siaurinės Ameri-kos, jokių kitų viešpatysčių mar-kių nepriimate.

3) Jeigu išpirksi Money Order, tai nelaikyk jį pas save, bet pri-siųsk redakcijai, nes be „Orderio“ redakcija negali pinigų iš pačto gauti. Pasilaikyk sau tik mažąją baltąją kortiukę, o didesniąją, mė-lyną prisųsk prastame laiške, registruoti nereikia.

4) Ant laiško, kuriame užsakai knygas ar kitokių tavorus, nieka-dą nerašyk jokių kitų reikalų, kaip ve korespondenciją, apgarsinimą, ar ką kitą, kas su užsakymais ta-vorais nesiršia, nes pas mus tavo-rų (knygų) siuntiniai yra atlie-kami viename departamente, ap-garsinimai kitame departamente, o korespondencijos trečiame depar-tamente ir kiekvienas departamen-tas yra po priežiūra kitų ypatų. Tad jeigu jus ant vienos popieros surašysite ketelį reikalų, tai jusų laiškas turės laukti pirmame de-partamente kol tas jį apdirbs ir nusiųs antram, o ten vėl laukti kol šis jį apdirbs ir pasiųs trečiam. Tokius laiškus negalima nė į laiką atsakyti, nė gerai atlikti; nes pas pirmąjį departamentą likus lai-škui, antram liko davadų. Ge-riauisiai yra rašyti kiekvieną rei-kalą ant atskiros popieros, tada kiekvienas reikalas bus perduotas tam tikram departamentui ir visi reikalai tuom patim laiku liks at-likti greitai ir gerai.

5) Niekada nesiųsk pinigų, nė Money Orderio atskirame laiške nuo užsakymo. Visada dėk pin-gius ar Money Orderį į tą pačią laišką kuriame tavorus užsakai. Nes jeigu užsakymas ateis be pi-nigų, mės negalėsime jo išpildyti, vien todėl, kad pinigų nėra, o jei ateis pinigai be užsakymo, mės ne-žinome ką su jais daryti, vien todėl, kad prie jų nėra užsaky-mo.

6) Visada ant savo laiško pasi-rašykite savo pravardę ir adresą. Nors ir tukstantį kartą būtumė-mis rašę, visada reikia pasirašy-ti pravardę ir adresą kiekviename laiške, nes mės rado laišką tarp 100 ar 200 laiškų be parašo ir adreso, nežinosime keno jis yra ir negalėsime atsakymo duoti.

Su visokiais reikalais rašydami pas mus visada adresuokite teip:

A. OLSZEWSKI,

3252 S. Halsted St., Chicago, Ill.

NAUJOS KNYGOS, GAUNAMOS „LIETUVOS“ REDYSTEJE.

Aritmetikos uždavinynas. Vadovė-lis aritmetikos pradžiui; antroji da-lis.

Šita knygtė — antroji ir paskuti-nė dalis uždavinynų, pasikrto arit-metikos kursui; čionai kaip papras-tai yra daroma, surinkta uždavinų su skaičiais visokio didumo. Para-šyta Pr. Mašloto. Pust. 68 prekė 20c

Lietuva tėvynė mano. Elilėmis pa-rašė K. Stiklėlis, telne 14 gražių tē-

vyriškų dainėlių. Puslapių 16 prekė 20c

Lietuviai ar geria keliais žengia-me priekyn? Nuolūdas atsiliepi-mas į lietuviškąjį visuomenę D-ro Jono Šilpo. Arba sutarka kalbų, laktytu Waterbury, Conn. 25 gruodžio 1906, Union City, Conn. 26 gruodžio 1906, Edwardsville, Pa. 31 gruodžio 1906 ir Scranton, Pa. vasa-ryje 1907 m. Pust. 47, prekė...15c

Labai gražios Dainos. Surinktos K. Stiklėlio; čia patilpusios 32 dainos užrašytos nuo žmonių Lietapoty kal-me, Naumiesčio parapijų, Suvalkų gub. Pust. 39, prekė 15c

Pasaka apie karą mikitę. Pagal rusišką sutaisė A. K. Išleido L.V.S. Labai gražus užimantis pasakojimas apie karą, kaip jis žmonėms įtriso ir kaip apie jį žmonės kalba. Puslapių 46, prekė15c

Ratelių epėjimai. Yra linksmausis žašalas (zabova) šeimyniškuose susirinkimuose. Parašė D. Spūtkas. Puslapių 16, prekė 10c

Tikri ir netikri šventieji. Pavetk-sčiai iš gyvenimo kankintinių ir kankintojų. Išleista Susl. Lietuvių Laisvamany. Pust. 61, prekė...15c

Žmonių užtartytojai. Vertė iš rusų kalbos Šermukšnė. Aprašo apie do-broliu Grakeču, 130 metų prieš Chri-staus gimimą, iš Rymo laukų ir kaip tuom laiku žmonės buvo pavergti ir visap kankinami. Pust. 32, prekė 10c

Užlaipindami virš minėtų knyge-lių, adresuokite:

Išsivystymas vaisiaus gyvūnų. Lekcija Dr. J. Kulio, su daug paveikslėlių iš embriologijos. Pust. 21 Prekė \$10c

Oras, Vanduo, Šviesa ir Šiluma. Lekcijos prof. Blochman'o, sutaisė Šernas. Su daug pa-veikslėlių. Pust. 138. Prekė 40c

Tautiškos Politikos knygynė-lis. Telpa čia Rosijos policijos viešpatavimas, persekiojimas y-patos laisvės, draugijų ir susi-rinkimų, laisvės žodžio ir sąži-nės, ir kame išganymas? Pus-lapių 47. Prekė 10c

Laikrodininko atminimai. Pa-sak Erkman - Satrian'o, sutaisė S. M. Paveikslas iš Napo-leono I paskutiniųjų kariavimų. Pust. 44. Prekė 15c

Kaip žmonės su ponais kovo-jo? Sodiečių sukilimai Ispani-joj, XIV amžiuje, Anglijoje XVI amžiuje. Parašė A. J-tis. Pust. 34. Prekė 10c

Vaišės Jėzaus Kristaus pas popiežių Pijų IX. Parašė Vic-tor Hugo, antra laida. Prekė 10c

A. OLSZEWSKIS
3252 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Draugysčių reikalai.

APGARSINIMAS.

Pranešame Chicago lietuviams, gyvenantiems ant Bridgeporto, ne-prigulintiems prie jokios draugys-tės, kad čia susitvėrė nauja baž-nytinė draugystė, vardo Švento Juozapo. Instojimas į naują drau-gystę labai pigus. Pirmas susirin-kimas atsibus nedėlioje, 27 d. spalio, 1907, Šv. Jurgio parapijos bažnytinėje svetainėje, ant 33 ir Auburn gatvių. Susirinkimas bus 1 val. po pietų. Antras su-sirinkimas atsibus 3. d. lapkri-čio, toje pat svetainėje ir valan-doje. Norinti pristoti prie drau-gystės, teiksias atsilankyti ant jos susirinkimų. Kviečiame atsi-lankyti ir prisirašyti prie musų draugystės.

Komitetas.

— „Aušros“ dr-stės mėnesinis susirinkimas atsibus nedėlio, 3 d. lapkričio (Nov.), 1907m., Fellow-school House, 869 — 33rd Place, arti Halsted gatvės. Susirinkimas prasidės 2 val. po pietų. Dr-tės sąnariai turi būtina atsilankyti ant susirinkimo, o teipgi kviečiami ir norintieji prisirašyti.

LIETUVISKAS TEATRAS.

Chicago, Ill. Nedėlio, 10 d. lapkričio (November), 1907 m., School Hall, ant kampo 48-tos ir Honore gatvių (Town of Lake), bus loštas teatras vardu „Sykštus Raitelis“ lietuviškos visuomenės naudai. Teatras prasidės 8:30 val. vakare. Teatrų loš Mockaus Tea-trų Kompanija.

FARMERIŲ MERGINŲ BA-LIUS.

W. Pullman, Ill. Užprašo visus jaunuosius vyrus ir merginas ant fermerių balius iš aplinkinės ir arti; užkvičia visus prie puikiai skambinančios muzikos pasilink-

sminti. Balius prasidės Subatoj, 2 d. lapkričio (Nov.), 1907 m., 6 val. vakare ir teipgi nedėlio nuo pietų. Įženga ant balius visiems dykai. Sirdingai užkvičia. P. Kareckis.

TREČIAS BALIUS.

Chicago, Ill. 4-ta kp. Liet. Soc. Sąj. Am. parengė balių nedėlioje, 10 d. lapkričio (Nov.), 1907 m., Freiheit Turner svetainėje, 3417 S. Halsted Str., arti 35-tos gatvės. Prasidės 4 val. po pietų. Įženga 25 c. ypatai. Visas pelnas nuo ba-lius eis ant įrengimo viešo darbi-niškio knygyno. Socialistai nieko nedaro savo ypataiškai nau-dai, bet ką suima nuo visuomenės, tą ir atiduoda jai, nes tai priguli visuomenei. Užtai draugės ir drau-giai paremkite gerą darbą. Muzi-ka bus geriausia. Kviečia.

Komitetas.

ISKILMINGAS BALIUS.

Chicago, Ill. Liuosybės dr-stė parengė balių 10 d. lapkričio (No-venber), 1907 m., Pulaskio sve-tainėje, 800 S. Ashland ave., arti 18-tos gatvės. Balius prasidės apie 4 val. ir trauksis iki pusiau-nakčio. Ant balius grajus puiki muzika, bus visokių skanių gėrimų, gerų užkandžių ir kviepančių ci-garų. Prie ko kiekvienas galės gerai pasilinksinti prieš ateinan-čias liudnas advento dienas; kiek-vienas galės dailiai pasiokti, pasi-linksinti ir gerai pasivaistinti. Į-ženga vyrai su motere tiktai 25 c. Taigi, užprašome visus lietuvius ir lietuvaites atsilankyti ant šio ba-lius, o busite visi užganėdinti. Visiems gero velyjanti Liuosybės Dr-stė.

Viršininkai Centro Komiteto „Aušros“ Dr-stės.

Pirmsdis — Dr. M. Želvienė, 1 Church Str., Plymouth, Pa.

Sekr. susinės. — J. Šernas, 3252 S. Halsted Str., Chicago, Ill.

Finansų sek. — K. Gugis, 4945 Justine str., Chicago, Ill. Kasierius — Dr. J. Šilpas, 1419 N. Main Ave., Scranton, Pa.

AUKOS DR. V. KUDIRKOS — RASTŲ ISLEIDIMUI. Surinktos Dr. A. K. Rutkauskos. Iš Chicago, Ill.:

J. G. Jankauskis, Jonas Jvode-kis, Albr. Bilnstrups po \$1.00; Ben. Paškevičius, A. Kucinas, M. Vasilaukienė po 50 c.; Povylas Pocius 10c. Viso \$4.60.

REPUTACIJA AMERIKOS

Amerikos reputacija yra tame, kad mės žinome, „kaip dalykus pa-daryti“. Šitas parodo, kad musų žmonės turi pajiegą, drąsą ir ener-giją, kad jie moka greitai su-griebti progą ir užbaigia kiekvieną darbą be pertraukimo, kad jie vi-sada žino ką daro, prie ko eina. Pas mus yra tiktai vienas dalykas, apie kurį musų žmonės ne greitai pasirupina, o tasai dalykas yra li-ga arba nesveikumas. Gana tan-čiai jie nepaiso ant pirmų nesvei-kumo apsirėikimų ir laukia koki laiką iki kol buva kartais jau per-vėlu. Paprasčiausias symptomus nesveikumo, paveizdan, netekimą apetito ar silpnumą, galima visa-dą tuojau pralinti vartojant Tri-nerio Amerikoniškąjį Elikvyrą Karčiojo Vyno, kuris sutaisytas iš karčių žolelių ir geriausio Kalifor-niškojo raudonojo vyno. Vaistas yra geriausia gyduolė visiems skil-vio nesveikumas; vaistas padaro skilvį tvirtu ir pajiegiu ir priver-čia jį priimti visokius valgius ir perdirbti juos į gryną kraują. Teip ilgai kaip tamista gali gerai suvirinti, esi sveiku, vienok neturi tamista nustoti atsargumo ir visa-dą turi tęmyti ant gero valgio su-virinimo. Šitas vaistas visada pa-laikys skilvį gerame stovyje, g

Pajieškau savo draugų, Antano ir Juozapo Baltrušaičių. Kauno gub., Raseinių pavieto, Vadvigirio parapijos, Paskinių kaimo. Pirmiau du metai atgal gyveno apie Chicago. Turiu labai svarbų reikalą. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinią ant adreso:
C. Kavolius,
54 Washington St.,
Cambridgeport, Mass.

Pajieškau savo draugo Antano Pociaus ir Elzbičios Gurskaitės. Kauno gub., Raseinių pavieto, Sudavių parapijos, Žilaičių sodžiaus. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinią ant adreso:
Wl. Janowicz,
52 River st.,
Rumford Falls, Me.

Pajieškau Marės Skrybelytės ir Antano Blaykaus. Suvalkų gub., Senapilės pavieto, Lenkaičių kaimo. Turiu labai svarbų reikalą. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinią ant adreso:
Miss Mary Matykačiūtė,
162 N. Pekin St., Los Angeles, Cal.

Pajieškau lietuvių, kuris norėtų uždegti grosernės ir bučernės bižnį. Randasi gera vieta naujame mieste. Lietuvių šeimynų yra apie 40, o pavienius apie penkis kartus daugiau. Čia nėra jokio kito lietuviško bižnieriaus; vieta labai gera ir geras žmogus gali padaryti gerą gyvenimą. Atsiskaitė tuojau šiuo adresu:
Jos. Skinderis,
Box 507,
Harrisburg, Ill.

Pajieškau apsigedimui merginos, nuo 20 iki 25 metų amžiaus. Norinties apsigesti malonės atsiskaitė adresu:
Tamas Martenas,
19 Athens Str.,
So. Boston, Mass.

Pajieškau Antano ir Petro Činskų; Kauno gub., Telsių pavieto, Vabalų sodžiaus. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinią ant adreso:
St. Činskis,
Box 53,
Sesser, Ill.

Pajieškau savo vyro Antano Česno. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią ant adreso:
Mrs. M. Česnienė,
1210 Bingham Str.,
Pittsburg, Pa.

Pajieškau savo dėdės Kazimiero Ignatavičiaus iš Vilkmergės, Kauno gub. Gyveno Chicagoje. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią ant adreso:
Ant. Ignatavičius,
10616 Curtis ave.,
Pullman, Ill.

Pajieškau savo draugo Dominiko Morkainio, kuris atvažiavo su kiu su manim ant vieno laivo Amerikon. Jis nuvažiuo į Elizabet, N. J. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią ant adreso:
Jonas Aukškalnis,
137 W. 60th St.,
Chicago, Ill.

Pajieškau savo draugų: Juozo ir Antano Tamulevičių, abu Vilniaus gub., Trakų pavieto, Marčinkonių parapijos ir kaimo. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinią ant adreso:
M. Mieškinis,
28 Factory st.,
Nashua, N. H.

Pajieškau savo švogerį: Baltramiejaus, Tamosiaus ir Stanislovo Genių ir draugo Motiejaus Miltakio. Visi paeina Kauno gub., Raseinių pavieto, Skaudvilės vol., Giridiškių parapijos, Laučių sodžiaus; teipgi pajieškau Antano Martušo, Vilniaus gubernijos. 7 metai kaip persikyrėme Brockton, Mass., nuvažiuo į Philadelphia, Pa. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinią ant adreso:
Frank Damulis,
1 South Road st.,
Stoughton, Mass.

PRANESIMAS.
Dr. M. Dawiat-sass sugrįžo jau iš dyklaikio (vakacijos) ir priima ligonius paprastame laike.

"LIETUVOS UKININKAS"

Laikraštis skiriamas Lietuvos darbo žmonėms. Išeina kas savaitę iš Vilniaus, Lietuvoje. Spaudomas ant gražios popieriaus, 16 pusėlių ir mėnesiniu priedu.

Vienatinis laikraštis, kuris tęsėsi daugiausia prasipatinęs, nes jis suteikia teisingiausias ži-

nias iš Lietuvos ir kitų dalių svieto. Amerikos - lietuviai užrašykite minėtą laikraštį arba užrašykite savo gentimės tėvynę į prekę \$1.85, o Amerikoje \$2.50. Vienas numeris ant pamatymo 5 centai. Amerikoje vyriausiu agentu yra:

M. J. Damijonaitis,
3250 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Ant Pardavimo.

Už \$2800 pirkite lotą su dviem namais ant Wallace Street Chicago Heights. Rendor atneša \$31.00 ant mėnesio. Pati renda gali tas properties išmokėti. Atsiskaitė pas A. Olszewski, 3252 So. Halsted St., Chicago. Mės turime daugybę gerų namų ant pardavimo visose miesto dalyse.

Parsiduoda pigiai namas, liotas ir piniausias bižnis už \$3500. 60% nuo \$100. Viskas gerame stovyje. 2 arkliai, 2 vežimai ir dvi poros plėškių. Vežimai su viršais, visai nauji. Daugiausiai lietuvių apgyventa vieta. Parsiduoda pigiai. Atsiskaitė adresu: John Graef & Son,
126 Ruble st.,
Chicago, Ill.

Parsiduoda labai pigiai dveji augstų medinis namas po nr. 627 W. 81 st. Metinė randa \$240.00. Prekė \$1700.00.

Teipgi parsiduoda pigiai 7 ruičių namas po nr. 619 W. 81 st. Didumas loto 50x125 pėdas. Prekė \$2325.00. Atsiskaitė pas: Geo. & W. H. Brinkman,
8688 Vincennes Road,
Chicago, Ill.

Iš priežasties išvažiavimo į tėvynę parsiduoda bučernė ir grosernė vertės \$1200 už \$600 arba ir už mažiau. Biznis gerai išdirbtas; lietuvių apgyventa vietoje. Atsiskaitė adresu:
Jos. Drasher,
1902 Lake st., Melrose Park, Ill.

Reikalavimai.
Reikalauja merginų prie išvažiavimo pupų.
The Albert Dickinson Co.,
55 W. Taylor str., Chicago, Ill.

Reikalingas agentas. Darbas gana lengvas ir uždarbys geras. Reikalingas žmogus, kuris suprastų anglišką, lenkišką ir lietuvišką kalbas. Turi mokėti gerai rašyti. Turi turėti gerą iškalbą. Atsiskaitė ypatingai žemiau padėtu adresu:
J. Ellis,
11448 Schlitz Ave., arti 115-tos gatvės į rytus. Kensington, Chicago, Ill.

Reikalauja 4000 darbininkų, valstijose: California, Oregon ir Washington prie girių kirtimo ir lentų plovinių. Mokestis nuo \$60 iki \$115 mėnesiui. Kelionė iš Chicago \$33; sugrąžys \$25, jeigu išdirbs 6 mėnesius. Reikalaujame teipgi 400 darbininkų prie girių darbo Wisconsin ir Michigan valstijose. Mokestis nuo \$28 iki \$35 su valgiu ir užlaikymu. Uždės kelionės lėšas \$6.00 iš Chicago. Šitas mēnuo yra geriausias gauti darbą ant visos žiemos. Mės turime teipgi daug gerų vietų Chicagoje ir aplinkinėse. Ateik pas mane arba rašyk laišką įdėdamas už 2c. markę atsakymui. (Lietuviškas agentas). Adresuok:
J. Lucas,
Room 3, 128 S. Clark st.,
Chicago, Ill.

Lietuviai prisidėkite prie didumėnės, važiuojančios į Naują Lietuvą, geriausia žemę Texas. \$10 kas mėnėis nupirkti tamistai puių, 10 akry, daržų, kuris atneš jums \$3000 ir metus. Atsiskaitė ypatingai arba raštu adresu: Lithuanian Colony,
R. 8 — 45 La Salle st.,
Chicago, Ill.

Jeigu tamista nori naują stogą ant savo namo arba senąjį pataisyti, tai kreipkis pas mane, o aš suteipinsiu (uždėdysiu) tamistai pinigų.
Chas. Z. Urnich,
45 La Salle st.,
Chicago, Ill.

Chas. Z. Urnich
45 La Salle st.,
Chicago, Ill.

Chas. Z. Urnich
45 La Salle st., Room 8
Aš galiu pagelbėti, galiu sutai-
kyti, atsiskaitė pas mane, o gausi-
te teisingą rodą. Pajieškau ir iš-
kollektuotojų skolas, išprovoju už
suzeidimus ar nuostolius. Ištiri-
nėja visokias nelaimės atsitiki-
muose: suzeidimuose iš Compa-
ny's neapsaugas. Veru ir išimu
visokių palidudijimų paveldėjimų
išdavimo palidudijimui išvažiavi-
mui į kraują, permainingo pašpor-
tų, atjieskojimo tėvų palikimo,
vedimo visokių bylų suduose. Vi-
si lietuviai, kurie nori pirkti, par-
duoti ar išimti kokias savastis
mieste ar farmas, tegul atsiskai-
tė pas mane, nes aš žinau geriau
dalykus ir užganėdinsiu kiekvie-
ną daug geriau negu kas kitas.
Mės turime daugybę gerų namų
ir lotų ant pardavimo visose mie-
sto dalyse.

Užsekuoju nuo ugnies namus,
forničius. Atlieka visokius reika-
lus teisingai. Lietuvis apsigyven-
ęs 12 metų Chicago. Notariju-
šas publiškas.

Knygų Katalogas

27 Gyvenimo Mekykla. Parašė Ori-
son Svett-Marden. Lietuviškai kalbon
išvertė K. Žegota. Užrašai parašė-
jusį žmonių. Labai naudinga kny-
ga. Didelio formato. Chicago, Ill.
1907 \$1.50
Apdaryta \$2.00

35 Gyvenimo valdžialai. Susidedanti
iš devynių sekančių gražių pasakali-
čių: Atsivėlikimas, Vagis, Kas kal-
tas, Gatvės vaikai, Paporčio žiedas,
Mikso sargas, Signalas, Kelevis, Bu-
vio ešybė. Chicago, Ill. 1902, pusla-
pių 99 \$1.50

43 Iš gevinimo lietuviškų Vėlių bei
Vėlinių. Pasakos surinktos D-ro J.
Basanavičiaus. Šioje knygoje telpa
keili šimtai gražių pasakų, apie rojų
dangų, tyščių, pekių, apie giltingą,
marą, cholėrą; apie dvasias (dušias),
vėlinius, jų valdinimus ir tt. Pasakos
užrašytos tokiuose tarmėse, kokiųse bu-
vo giriotės. Panėvėžij — pagal tar-
mę panėvėžiečių, Šiauliuose — pagal
tarmę šiauliiečių; Suvalkų gub. — pa-
gal tarmę suvalkiečių; Prusų Lietu-
voje — pagal tarmę Prusų lietuvių;
Duklų — pagal tarmę duklų ir tt. Chi-
cago, Ill. 1903, pusl. 470. Popie-
ros apdaruose \$1.50
Audimo apdaruose \$2.00

63 Karts laukuose. (Kardėvio at-
siminimai). Parašė Vsevolod Garšin.
Vertė A. L. L. Ušimant pasaka iš
laikų karės masekilių su turkais. Chi-
cago, Ill. 1906, pusl. 81 \$2.00

67 Lietuviškos Pasakos Yvairios.
Surinko D-r. J. Basanavičius. Dalls
I. Čia telpa 141 labai gražių, juokū-
kingų, išmintingų ir stingeidžių pasa-
kų. Chicago, Ill. 1903, pusl. 280 \$1.25
Drutai apdaryta \$1.50

68 Lietuviškos Pasakos Yvairios.
Surinko D-r. J. Basanavičius. Dalls
II. Čia telpa 206 labai gražių ir juo-
kingų pasakų, bovyjančių kiekvieną
skaitlytoji ir klausytoji ir labai nau-
dingos. Chicago, Ill. 1903, pusl. 330 \$1.25
Drutai apdaryta \$1.50

1635 Lietuviškas Lementorius dėl
mažų vaikelių. Su poteriiais, katali-
kais ir ministrantur. Vilniuje 1863,
pusl. 52 \$1.50

1102 Auginimas ir maitinimas mažų
kudikių. Parašė J. Kulis, M. D. Chi-
cago, Ill. 1907, pusl. 28 \$1.00

69 Lietuviškos Pasakos Yvairios.
Surinko D-r. J. Basanavičius. Dalls
III. Čia telpa 202 dar gražesnių ir
juokingesnių pasakos. Chicago, Ill.
1904, pusl. 333 \$1.25
Drutai apdaryta \$1.50

70 Lietuviškos Pasakos Yvairios.
Surinko D-r. J. Basanavičius. Dalls
IV. Chicago, Ill. 1905, pusl. 299. Šio-
je knygoje telpa kaip ir pirmosiose da-
lyse D-ro J. Basanavičiaus surinktų
pasakų, telpa keili šimtai užmanėdžių
ir juokingų pasakų. Kiekvienas nus-
pirkęs iš pamėnėto 4 knygu I, II, III
ar IV dalį, turės per visą savo am-
žius neišsėmiamą pasakų turą \$1.25
Drutai apdaryta \$1.50

76 Maxim Gorkij. Pasakojimai. Iš
rusų kalbos vertė A. L. L. Turinys:
Giesmė apie sakalą, Nonaudėlis, Ma-
kars Čudra, Rudenį, Dvidešimta šėli
ir viena. Chicago, Ill. 1906, puslapių
103 \$2.50

90 Oitipa. Graži apysaka iš laikų
savitarpinės karės šiaurinės Amerikos
indijonų. Vertė A. Olszewski. Antra
patalysa laida. Chicago, Ill. 1906,
pusl. 95 \$2.50

100 Pasaka apie kantrį. Alenę. Duk-
terį turky ecleorians Antoniaus, kurį
per 22 metų valkščiandama po svietą,
daugybę bėdų ir vargų iškentėjo. An-
tra laida. Iš lenkiško vertė A. Olsze-
wski. Chicago, Ill. 1902, pusl. 66 \$2.00

114 Ponas ir bernas. Apsakė iš
Tolstojaus iš gyvenimo masekilių ka-
miečių. Žingėdli, norintems suspa-
žinti su buvū ir sanygnos masekilių
kalmečių gyvenimu; ji verčia skait-
toją drauge jausti su vargo prisigėlia-
tėmonėmis. Chicago, Ill. 1904, pusla-
pių 60 \$1.50

120 Po priedanga šventinybės. Ieto-
riška apysaka iš Rymo laikų. Parašė
E. Posteri. Vertė K. J. Odesoje, 1905,
pusl. 100 \$2.50

124 Robinsonas Kruzas. Graži mo-
rališka pasaka. Antra pertalysa la-
da. Chicago, Ill. 1906, pusl. 83 \$2.50
185 Žmogus — nepilnas. Vertė iš
švediško Nėrlis. Labai graži apysakė,
iš, kaip turtingo pirkėjo sunus apsi-
vedė su vargšėdiga mergina ir laimin-
giau gyveno už kitus, apsigedusius su
turtingoms. Šita apysakė užima
kiekvieną jauną vaikį ir merginą ir
moksina žmogiškos dorys. Chicago, Ill.
1899, pusl. 23 \$1.00

134 Sidabrinis Kryželis arba Dailys
iš Nazareto. Apsaka iš laikų kanki-
moni Kristaus. Eugenius Sue. Vertė
J. Lauks. Chicago, Ill. 1906, pusl. 169.
(Šita knygelė Vilniaus vyskupas už-
draudė lietuviams skaityti) \$5.00

200 Akis už akį, dantis už dantį.
Juokali viename akte. Perdirbtas iš vo-
kiško. Chicago, Ill. 1907, pusl. 29 \$1.00

210 Dėdė atvažiavo. Komedija vie-
name akte. Pagal lenkišką sutaisė K.
B-a ir M. P.-is. Chicago, Ill. 1902, pu-
slapių 62 \$2.00

225 Geriausis vėliaus negu niekas.
Komedija viename akte. Pagal lenki-
šką sutaisė K. B-a ir M. P.-is. Chi-
cago, Ill. 1902, pusl. 48 \$1.50

257 Kun. Gramulos Raštinioje. Ko-
medija viename akte. Parašė kun. Fr.
Hodur. Gražiai parašyta komedija, tin-
kanti perstatymui. Chicago, Ill. 1906,
pusl. 14 \$1.00

262 Mindaugas Lietuvos Karalius.
Istorinė pavelkė 5-ose aktuose.
Lenkiškai parašė Julius Sloveckij. Lie-
tuviškai vertė V. Kapeas (D-ras V. K-
dirka). Chicago, Ill. 1900, pusl. 86. \$2.50

331 Žilė galvon — veivlas vuodegon.
Komedija vienam akte. Pagal lenki-
šką sutaisė M. P.-is. Chicago, Ill. 1902,
pusl. 31 \$1.00

471 Akyvi apsielėkimai sviete, ant
kurį žmonės nuolat žiuri, bet jų
neapmanta. Su 7 pavelkėliais. Len-
kiškai parašė Promyk. Pirmą sykį iš-
versta į lietuvišką. Labai naudinga
knygėlė tiems, kurie nori susitinti iš
ko darosi šaltai, griusimai, lietus ir
enegas. Kas yra dehesai, ant ko jie
laikosi ir tt. Chicago, Ill. 1894, pu-
slapių 79 \$3.00

472 Apsireikimai Atmosferoj arba
Meteorologija. Pagal profesorių Vojel-
kov'ą sutaisė Bernas. Aprašo iš ko
sustveria oro šaltai ir griusiniai,
nuo ko atsiranda ant dangaus įvairios
svietos ir šėdėliai, ir daugybė visokių
kitų įvairiausių oro apsielėkimų. Pla-
čiai ir labai suprantamai paaiskina
kaip galima susitinti oro permainas ir
daug kitų įdomių dalykų. Kiekvienas
aprašymas, dėl siškesnio supratimo
parodomas ant pavelkės. Norinties
arčiau susipažinti su oro ypatybėmis,
verta perskaityti. Chicago, Ill. 1907,
pusl. 238 \$7.50
Apdaryta \$1.00

473 Aple žemė ir kitus svietus, jų
buvį ir pabaigę. Pagal Holperną, Fal-
bą ir kitus, sutaisė Bernas. Aprašo
kas yra žemė, iš ko ji susideda, ant
ko laikosi ir kaip sukasi. Kas yra
saulė, žvaigždės, mėnulis, planetos, ko-
metos ir kitos retai matomos žvaigž-
dės. Su 30 astronomiškų pavelkėlių.
Yra tai vienatinė knyga iš kurios žmo-
gus tikrai gali apsielėkti. Chicago,
Ill. 1896, pusl. 225 \$7.50
Ta pati apdaryta \$1.00

480 Biologija arba mokslas apie gy-
vus daigtus. Pagal prof. Nusbaumą,
sutaisė Bernas. Mokslas kokių būdu
radosi gyvi sutvėrimai ant mūsų ž-
mės, kaip jie vystėsi pradėjus nuo ma-
žų vabalielių iki daėjų lig paukščių,
svėrių ir paties žmogaus. Su pavel-
kėliais. Chicago, Ill. 1901, pusla-
pių 147 \$4.00

507 Gamtos istorija. Pagal P. Bert-
vė D-ras A. Bacevicių. Knyga su
daugeliu gyvulių, vabalių, žvėrių,
medžių ir akmenų pavelkėliais;
trumpai aiškiai ir suprantamai išaiš-
kina gamtos istoriją, ypač tuos dalykus,
ant kurių žmonės žiuri, bet jų gerai
neapmanta. Chicago, Ill. 1903, pu-
slapių 238 \$5.00

508 Gamtos pajėgos ir kaip iš jų
naudojosi. Pagal Bitnerį sutaisė Ser-
nas. Svarblos mokslinės vertės kny-
ga, su daugybė pavelkių įvairių me-
šerinių ir kitokių prietaisų ant išna-
udojimo gamtos pajėgų. Chicago, Ill.
1904, pusl. 296 \$5.00

627 Kada ir kokių būdu gali sviete
pasibaigti. Parašė Prof. Dr. M. Wilh.
Meyer. Iš vokiečių kalbos vertė J. I-
zayas. Knygėlėje aprašyta svieto
pabaiga. Kas nori dvasinoti kada ir
kokių būdu gali svietas pasibaigti, te-
gu perskaityt šitą knygelę. Chicago,
Ill. 1906, pusl. 135 \$3.50

515 Iš kur ateidą mūsų naminių
gyvulių ir auginamų augmenys? Pagal
Lunkovėčių sutaisė Bernas. Su pa-
velkėliais. Chicago, Ill. 1901, pusla-
pių 73 \$2.00

525 Kaip gyvena žuvis? Pagal
Lunkovėčių ir kitus sutaisė Bernas.
Su pavelkėliais. Yra tai aprašymas
apie įvairius mūsų žemės augalus, jų
aušėjimą ir atmainas, gyvi ir plėtoj-
mą nuo pat menkiausių pavidių iki
didžiausių ir tobuliausių. Chicago, Ill.
1901, pusl. 129 \$3.50

526 Kada ir kokių būdu svietas su-
sivėrs? Parašė Prof. Dr. M. W. Meyer.
Iš vokiečių kalbos vertė J. I. Izayas.
Aprašyta kokių būdu tveriasi dangi-
siai kūnai ir kaip mūsų žemė susivėrs

ir, teipgi kokių būdu atsirado ant jos
gyvėbė. Su pavelkėliais. Chicago, Ill.
1906, pusl. 140 \$3.50

548 Oras, Vanduo, Šviesa ir Šiluma.
Lekcijos Profesoriaus Blochmano. Lie-
tuviškai kalbon vertė J. Sornas. Chi-
cago, Ill. 1907, pusl. 137 \$3.50

553 Paėjimas organiškio svieto. Pa-
gal Bitnerį sutaisė Bernas. Knyga di-
dėlės mokslinės vertės. Ji aprašo
tvėrimą viso sutvėrimo ir visų gam-
tos sutvėry dalykų; parodo, pagal se-
niausius ir giliausius žemės sluogsnius,
daug milijonų metų atgal gyvenusius
ant žemės augmenis, vabalus, svėris,
paukščius ir tt. Su pavelkėliais. Chi-
cago, Ill. 1905, pusl. 137 \$3.50

566 Senų gadylių lėnykė gyvi sutvė-
rimai. Pagal Hutchinsoną sutaisė Ser-
nas. Su pavelkėliais. Aprašo se-
niausius gadylių įvairius sutvėrimus
gyvenusius ant žemės dar prieš atsi-
radimą žmogaus. Šiandien to sutvėri-
mų kuanos žmonės kasdien gilius buli-
nius, kanalus, arba imdami iš žemės
anglis, randa giliai palaidotus daigtus,
Tulų sutvėrimų atrado žieles, nesu-
dintus kuanus, užklotus keliolikos siek-
iančių storio žemės elle. Jie yra šian-
dien išstatyti įvairiuose muziejuose, iš
kurį žmonės mokinausi padinti kaip
sena yra mūsų žemė, kiek tai milij-
onų metų reikėjo pakol ant mikrosu
svėrio kuan užaugo elis žemės kelioli-
kos siekiančių storio. Mokslinečiai, pa-
gal sturumą ir senumą žemės sluog-
snų, kuriuose to sutvėrimų kuan ran-
da, gali be apsielėkimo spėsti, kaip se-
na yra mūsų žemė ir kaip senai žmo-
gas ant jos atsirado. Chicago, Ill. 1900,
pusl. 370 \$1.00
Ta pati apdaryta \$1.25

545 Nematomi prieai ir draugai
žmonių. Pagal Bitnerį sutaisė Bernas.
Aprašymas smulkiuolių bakterijų gim-
dančių visokias ligas pas žmonis, jų
sueikimas, vystymai ir tt. Su pa-
velkėliais. Chicago, Ill. 1905, pusla-
pių 113 \$3.00

569 Svieto pabaiga. Iš rusiško vertė
Pr. Stulielis. Kas nori dvasinoti ka-
da bus svieto pabaiga, tegul perskaityt
šią knygelę. Chicago, Ill. 1902, pu-
slapių 31 \$1.00

597 Žvėrys ir žmogus. Sutaisė pa-
gal Schmehlį Bernas. Mokslas apie
subdarytoją kuan visokių svėrių,
paukščių, sanarkojų, žarnapičių ir
žmogaus. Kiekvienas svėris arba gy-
vis aprašytas pavieniai su visomis jo
ypatybėmis ir kokių gyvųjų giminių įs-
tveria. Su pavelkėliais. Chicago, Ill.
1906, pusl. 313 \$1.00
Apdaryta \$1.25

630 Ethnologia arba mokslas apie
žemės tautas. Pagal D-rą M. Haber-
landą parašė Bernas. Su pavelkė-
liais. Yra tai svarbiausia mokslinė
knyga apie visus mūsų pasaulis žmo-
nų vėles. Ji parodo visų vėlypaty-
čių, visų žemės kraštų ir net mažiaus-
ių salelių žmotes ir jų pavelklus.
Aprašo jų klimes, parvą, tikėjimą, pe-
prolius, užsiėmimą ir abetal vėl-
ką. Nori paimti patinti žmonių istori-
ją, tegul perskaityt šią knygą. Chi-
cago, Ill. 1903, pusl. 667 \$2.00
Apdaryta gražiose ir drutuose au-
dimo apdaruose \$2.50

641 Geografija arba žemės aprašy-
mas. Pagal Getkie, Nalkovskij ir ki-
tus sutaisė Bernas. Su pavelkėliais.
Aiškiai ir suprantamai aprašo mūsų
žemę, jos pavidią, didumą ir platumą;
jos kalnus, jų vardus, augitį, vėlia-
nus metandis iš savęs ugnį; iš kokių
sluogsnų susideda žemė, kur ir kiek
joje yra anglių, geležies, aukso, dro-
skos ir kitų gėrybių; kiek marių, eš-
erų, upių, jų vardai, plotis, gylis; kokie
kuriosios vandenys: surys, pėkė, kar-
rys; kokie juose gyvena gyvūnai ir tt.
Žemė aprašyta dailomis: išskaitytos
visos vėlypatybės, karalystės, kun-
gikštijos, respublikos ir tt. Kiek
kurioje žemėje yra gyventojų; kokie
jų tikėjimai, kalbos, papročiai, užsi-
mimai, pramonės, išdarbai ir tiecos;
kokie miestai, su kiek gyventojų, fa-
brikių, pramonių; kur kokie orai; kai-
čiai ar karščiai, lytus ar giedros; kur
koks ilgis dienos ir nakties; kur vėsa-
da yra lygi diena ir naktis, kur saulė
per keletą nedėlių nenusišlečia arba
neuteška ir tt. Knyga didelis 6x9 colų.
Anteros, erodantios popieros apdau-
ta. Chicago, Ill. 1899, pusl. 469. \$2.00
Ta pati apdaryta audimu, kietuose ap-
daruose, aukštinėmis litomis atpaui-
sti parašai ant nugaros ir šono \$2.50

641 Geografija arba žemės aprašy-
mas. Pagal Getkie, Nalkovskij ir ki-
tus sutaisė Bernas. Su pavelkėliais.
Aiškiai ir suprantamai aprašo mūsų
žemę, jos pavidią, didumą ir platumą;
jos kalnus, jų vardus, augitį, vėlia-
nus metandis iš savęs ugnį; iš kokių
sluogsnų susideda žemė, kur ir kiek
joje yra anglių, geležies, aukso, dro-
skos ir kitų gėrybių; kiek marių, eš-
erų, upių, jų vardai, plotis, gylis; kokie
kuriosios vandenys: surys, pėkė, kar-
rys; kokie juose gyvena gyvūnai ir tt.
Žemė aprašyta dailomis: išskaitytos
visos vėlypatybės, karalystės, kun-
gikštijos, respublikos ir tt. Kiek
kurioje žemėje yra gyventojų; kokie
jų tikėjimai, kalbos, papročiai, užsi-
mimai, pramonės, išdarbai ir tiecos;
kokie miestai, su kiek gyventojų, fa-
brikių, pramonių; kur kokie orai; kai-
čiai ar karščiai, lytus ar giedros; kur
koks ilgis dienos ir nakties; kur vėsa-
da yra lygi diena ir naktis, kur saulė
per keletą nedėlių nenusišlečia arba
neuteška ir tt. Knyga didelis 6x9 colų.
Anteros, erodantios popieros apdau-
ta. Chicago, Ill. 1899, pusl. 469. \$2.00
Ta pati apdaryta audimu, kietuose ap-
daruose, aukštinėmis litomis atpaui-
sti parašai ant nugaros ir šono \$2.50

851 Aple turty išdirbima. Parašė
Schram. Vertė S. M. Velkaias gyl-
denantis politiškią ekonomiją. Kokias
keilias išdirbima turty, kaip jie susi-
krauna ir kaip atstieptia ant gyvenim-
draugijos. Chicago, Ill. 1900, pusla-
pių 139 \$3.50

655 Istorija abelna. Dalls pirma.
Nuo seniausių laikų Chinijos —
2800 m. pr. Kr. iki galutiniam išdalin-
mui imperijos Aleksandro Makadoni-
skojo 146 m. pr. Kr. Surasė D-ras A.
Bacevicius. Su pavelkėliais, parodan-
čiais

ietinis agentas, Chicagoje.	New York, N. Y.	Worcester, Mass.
Juozas Slikas,	A. Leoniewski, 144 E. Houston St.	Antanas Bernotas, 12 Harlem
Elizabeth, N. J.	Newark, N. J.	Westville, Ill.
811 First St.	V. Ambrazevicia, 178 Ferry St.	V. S. Kreivenas.

H. J. TILLOTSON, M. D.
91-93 E. Washington Street, terp Clark ir Dearborn St.
CHICAGO, ILL.